

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธนาคาร) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 งบกำไรขาดทุน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น และงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากธนาคารตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและตามข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.2 การรับรู้ผลจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารแห่งประเทศไทยในส่วนของผู้ถือหุ้น หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.3 รายการ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๑๒

ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับกำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในงบกำไรขาดทุน และหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 28.1 2) การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้เปิดเผยข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลาง ดังนั้น งบการเงินนี้จึงเหมาะที่จะใช้เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของธนาคารเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าว

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่อยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึง งบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่องบการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่าน และพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบ ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือไม่ หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็น สาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่า มีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าว กับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควร ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อ ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของธนาคารในการ ดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชี สำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกธนาคารหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถ ดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงิน ของธนาคาร

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือ ความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผลข้อมูล การแสดงผลข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของธนาคาร

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปร่วมกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปร่วมกับความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของธนาคารในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

จะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่
ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคต
อาจเป็นเหตุให้ธนาคารต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่า
งบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ
ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ
รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่าง
การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นายประจักษ์ บุญยัง)

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางสาววิไลวรรณ พรหมอยู่)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ 5

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2564	2563
สินทรัพย์			
เงินสดและเงินฝาก	5	719,257,868,377	646,539,577,116
ทองคำ		177,146,365,867	-
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	6	231,477,480,510	80,887,520,182
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	7	4,316,013,284,805	4,507,868,474,021
เงินให้กู้ยืม	8	283,280,775,819	118,759,624,055
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	9	5,414,086,459	5,702,376,484
สินทรัพย์อื่น	10	545,045,563,225	467,486,123,952
รวมสินทรัพย์		<u>6,277,635,425,062</u>	<u>5,827,243,695,810</u>

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
เงินรับฝาก	12	542,311,586,124	693,671,840,657
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร	13	189,487,758,211	42,038,542,806
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	14	597,263,000,000	648,996,780,242
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	15	4,756,469,675,685	5,216,468,486,098
หนี้สินอื่น	16	749,981,306,385	428,317,311,713
รวมหนี้สิน		<u>6,835,513,326,405</u>	<u>7,029,492,961,516</u>

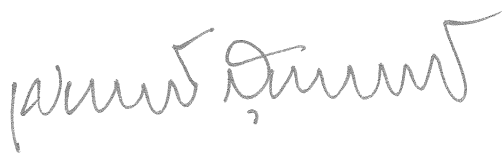
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
 งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2564	2563
หนี้สินและส่วนของทุน (ต่อ)			
ส่วนของทุน			
ทุนประเดิม		20,000,000	20,000,000
เงินจัดสรรตามกฎหมาย	17	27,307,931,128	27,307,931,128
เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ	18	624,075,747	624,075,747
เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	19	371,973,777,870	(136,977,579,442)
ขาดทุนสะสม	20	(957,803,686,088)	(1,093,223,693,139)
รวมส่วนของทุน		(557,877,901,343)	(1,202,249,265,706)
รวมหนี้สินและส่วนของทุน		6,277,635,425,062	5,827,243,695,810

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ)

ผู้ว่าการ

(นางขวัญกมล จิวาลัย)

ผู้อำนวยการ ฝ่ายการเงินและการบัญชี

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

		หน่วย : บาท	
	หมายเหตุ	2564	2563
รายได้			
ดอกเบี้ยรับ	21	67,425,824,530	80,879,921,698
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนสุทธิ	22	47,812,610,380	18,451,421,666
ค่าธรรมเนียม		553,104,849	492,133,533
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ		46,944,347,840	-
รายได้อื่น		17,702,545,808	9,111,649,833
รวมรายได้		<u>180,438,433,407</u>	<u>108,935,126,730</u>
ค่าใช้จ่าย			
ดอกเบี้ยจ่าย		35,485,520,965	55,261,590,494
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ		-	64,027,697,861
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน		5,495,403,811	5,755,073,172
ค่าใช้จ่ายอื่น	23	4,131,348,105	3,570,980,010
รวมค่าใช้จ่าย		<u>45,112,272,881</u>	<u>128,615,341,537</u>
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ		<u>135,326,160,526</u>	<u>(19,680,214,807)</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

	2564	หน่วย : บาท 2563
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	135,326,160,526	(19,680,214,807)
กำไรเบ็ดเสร็จอื่น		
รายการที่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ใน		
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง		
ส่วนเปลี่ยนแปลงในบัญชีเงินสำรองอันเกิดจาก		
การตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	508,522,551,992	290,617,507,541
รายการที่ไม่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ใน		
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง		
ส่วนเปลี่ยนแปลงในบัญชีเงินสำรองอันเกิดจาก		
การตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	428,805,320	2,265,384,181
กำไร (ขาดทุน) จากการประมาณการตาม		
หลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	93,846,525	(4,177,231,736)
รวมกำไรเบ็ดเสร็จอื่นสุทธิ	509,045,203,837	288,705,659,986
กำไรเบ็ดเสร็จรวม	644,371,364,363	269,025,445,179

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

		เงินสำรอง เงินจัดสรร	เงินสำรอง เพื่อรักษาระดับ กำไรนำส่งรัฐ	เงินสำรองอันเกิดจาก การตีราคา สินทรัพย์และหนี้สิน	หน่วย : บาท	
	ทุนประเดิม	ตามกฎหมาย		สินทรัพย์และหนี้สิน	ขาดทุนสะสม	รวม
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2563 - ตามที่รายงานไว้เดิม	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	(429,860,471,164)	(1,069,366,246,596)	(1,471,274,710,885)
ผลสะสมจากการใช้ TFRS 9	-	-	-	2,005,882,011	-	2,005,882,011
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2563 - ตามที่ปรับปรุงใหม่	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	(427,854,589,153)	(1,069,366,246,596)	(1,469,268,828,874)
ขาดทุนสุทธิ	-	-	-	-	(19,680,214,807)	(19,680,214,807)
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น	-	-	-	290,877,009,711	(4,177,231,736)	286,699,777,975
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2563	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	(136,977,579,442)	(1,093,223,693,139)	(1,202,249,265,706)
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2564	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	(136,977,579,442)	(1,093,223,693,139)	(1,202,249,265,706)
กำไรสุทธิ	-	-	-	-	135,326,160,526	135,326,160,526
กำไรเบ็ดเสร็จอื่น	-	-	-	508,951,357,312	93,846,525	509,045,203,837
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2564	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	371,973,777,870	(957,803,686,088)	(557,877,901,343)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

	หน่วย : บาท	
	2564	2563
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	135,326,160,526	(19,680,214,807)
รายการปรับกระทบกำไร (ขาดทุน) สุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)		
จากกิจกรรมดำเนินงาน :		
ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดบัญชี	747,594,893	765,917,269
กำไรจากการจำหน่ายอาคารและอุปกรณ์	(13,803,256)	(2,362,930)
สินทรัพย์ระหว่างทำตัดจำหน่าย	22,321,836	19,385,625
ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (กลับรายการ)	(20,106,531)	28,488,035
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนสุทธิ	(47,812,610,380)	(18,451,421,666)
ดอกเบี้ยรับ	(67,425,824,530)	(80,879,921,698)
ดอกเบี้ยจ่าย	35,485,520,965	55,261,590,494
ขาดทุนจากการเปลี่ยนต้นทุนสินทรัพย์และหนี้สิน		
เงินตราต่างประเทศที่ไม่ใช่เงินสด	153,545,919,977	54,527,932,838
กำไรจากการลดยอดเงินกันไว้เพื่อขาดทุนจากภาระรับขายฝาก	-	(3,963,824)
รายได้ค้ำรับ (เพิ่มขึ้น) ลดลงสุทธิ	(25,650,182)	6,467,807
ค่าใช้จ่ายค้ำจ่ายเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(191,590,984)	738,957,461
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้นสุทธิ	(30,673,680)	(62,957,360)
	<u>209,607,258,654</u>	<u>(7,732,102,756)</u>
เงินสดรับดอกเบี้ย	79,354,984,994	93,315,230,360
เงินสดจ่ายดอกเบี้ย	<u>(30,584,857,518)</u>	<u>(39,868,708,372)</u>
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงใน		
สินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	258,377,386,130	45,714,419,232

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

	หน่วย : บาท	
หมายเหตุ	2564	2563
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง		
เงินฝากต่างประเทศ	(19,484,366,178)	(66,783,748,527)
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	(145,480,772,509)	(11,612,995,697)
หลักทรัพย์ในประเทศ	(15,825,729,025)	(68,037,395,767)
เงินให้กู้ยืม	(164,479,520,630)	(117,963,357,623)
สินทรัพย์อื่น	308,501,750,070	112,651,110,612
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เงินรับฝาก	(151,360,606,366)	198,795,948,952
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	(51,818,658,563)	97,226,658,563
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	(466,777,251,590)	116,668,135,340
หนี้สินอื่น	(105,354,699,190)	(133,944,453,959)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	(553,702,467,851)	172,714,321,126
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อหลักทรัพย์ต่างประเทศ	(2,382,288,663,969)	(4,724,734,276,526)
เงินสดรับจากการจำหน่ายหลักทรัพย์ต่างประเทศ	3,144,396,857,636	4,671,477,603,423
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อทองคำ	(164,444,612,422)	-
เงินสดจ่ายเพื่อซื้ออาคารและอุปกรณ์	(458,464,136)	(385,598,721)
เงินสดรับจากการจำหน่ายอาคารและอุปกรณ์	15,238,055	2,700,613
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(459,073)	(4,746,937)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	597,219,896,091	(53,644,318,148)
เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาหลักทรัพย์และหนี้สิน		
และการด้อยค่าด้านเครดิตในเงินสด	5,874,881,358	8,837,696,932
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ	49,392,309,598	127,907,699,910
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นงวด	448,299,473,336	320,391,773,426
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นงวด	5 497,691,782,934	448,299,473,336

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

1. ข้อมูลทั่วไป

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จัดตั้งตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (พ.ร.บ. ธปท.) โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินภารกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน และเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน

2. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินของ ธปท. ได้จัดทำขึ้นตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ธปท. โดยมาตรา 54 กำหนดให้การบัญชีของ ธปท. จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เว้นแต่คณะกรรมการ ธปท. จะกำหนดเฉพาะเรื่องเป็นอย่างอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไป ทั้งนี้ หลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป หมายถึง มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงแนวปฏิบัติที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชี

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้บริหาร ธปท. ต้องใช้วิจารณญาณ การประมาณการ และข้อสมมติหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายการบัญชีและการรายงาน จำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างจากที่ประมาณการไว้

ประมาณการและข้อสมมติที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างต่อเนื่อง การปรับปรุงประมาณการทางบัญชีจะบันทึกโดยวิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป

งบการเงินนี้เป็นงบการเงินของ ธปท. โดยไม่รวมทุนสำรองเงินตรา กิจการธนบัตร และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

3.1.1 รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาและอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เว้นแต่จะเปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชีเป็นการเฉพาะ ส่วนรายได้อื่นที่มีใช้รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.1.2 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาและอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง ค่าใช้จ่ายอื่นที่มีใช้ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง สำหรับค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการฝากเงินในต่างประเทศที่มีอัตราดอกเบี้ยติดลบแสดงรายการเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

3.2 การรับรู้ผลจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน

กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. ณ วันสิ้นงวด จะรับรู้เข้าเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนกองทุน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 16 แห่ง พ.ร.บ. ธปท.

๒

3.3 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศบันทึกเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ สำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงานตามแนวทางปฏิบัติที่ ธปท. กำหนด กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี จะรับรู้เข้าเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน และจะรับรู้กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการลดลงของฐานะเงินตราต่างประเทศในแต่ละสกุลเงิน การคำนวณต้นทุนเงินตราต่างประเทศใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของรายการเงินตราต่างประเทศที่ได้มาแต่ละสกุลเงินเป็นรายวัน เพื่อเป็นต้นทุนของรายการขายในวันนั้น ทั้งนี้ นโยบายการบัญชีดังกล่าวสอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่น ซึ่งคณะกรรมการ ธปท. กำหนดโดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ธปท.

3.4 อนุพันธ์

อนุพันธ์เป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเงินสำรอง และใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคา อัตราแลกเปลี่ยน และอัตราดอกเบี้ย แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมที่แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน และแสดงผลกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน ทั้งนี้ จะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการปิดสถานะก่อนสัญญาครบกำหนด หรือใช้สิทธิตามสัญญา หรือสัญญาครบกำหนด หรือเมื่อมีการชำระส่วนต่างของราคา

3.5 สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Swap Contracts)

สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริหารสภาพคล่อง ถือเป็นการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 2 สกุล และมีสัญญาแลกเปลี่ยนเงินสกุลเดียวกันกลับคืนในอนาคต แสดงด้วยมูลค่าสุทธิของภาระคงค้างที่แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าภาระคงค้างแสดงเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน และทยอยรับรู้ส่วนต่างอันเกิดจากการแลกเปลี่ยนเป็นดอกเบี้ยรับหรือดอกเบี้ยจ่ายตามระยะเวลาของสัญญา

สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริหารเงินสำรอง ใช้นโยบายการบัญชีที่กำหนดในข้อ 3.4

3.6 ธุรกรรมซื้อขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาว่าจะขายคืนหรือซื้อคืน

ธุรกรรมซื้อขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาว่าจะขายคืนหรือซื้อคืน ทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปล่อยหรือดูดซับสภาพคล่อง ให้ปริมาณสภาพคล่องของระบบการเงินอยู่ในระดับที่เหมาะสม และเพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ หลักทรัพย์ดังกล่าวแสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย และรับรู้รายได้หรือค่าใช้จ่ายจากการทำธุรกรรมในงบกำไรขาดทุน

๑

3.7 ทองคำ

การถือครองทองคำ เป็นการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของสินทรัพย์ต่างประเทศเพื่อช่วยรักษามูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศ แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าของทองคำ แสดงรายการเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุนและจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อจำหน่ายทองคำ

ต้นทุนของทองคำที่จำหน่ายระหว่างปี คำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

3.8 เงินลงทุนในหลักทรัพย์

ธปท. รับรู้และตัดรายการหลักทรัพย์ ณ วันทำสัญญา

หลักทรัพย์ในประเทศ เป็นหลักทรัพย์ที่ ธปท. ถือไว้จนครบกำหนด เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบายการเงิน แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

หลักทรัพย์ต่างประเทศ เป็นหลักทรัพย์ที่ ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ รวมถึงส่วนที่บริหารโดยผู้จัดการทุนภายนอก แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์แสดงรายการเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุนและจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้น

เงินลงทุนในกองทุนเพื่อรักษาสภาพคล่องของการระดมทุนในตลาดตราสารหนี้ เป็นไปตามพระราชกำหนดการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. 2563 (พ.ร.ก. การรักษาเสถียรภาพฯ) จัดตั้งขึ้นเพื่อบรรเทาผลกระทบอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยรวม แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าและกำไรขาดทุนจากการจำหน่ายกองทุนแสดงรายการเป็นสินทรัพย์อื่นหรือหนี้สินอื่น และรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อเกิดความเสียหายเกินกว่าวงเงินชดเชย 40,000 ล้านบาท และจำนวนความเสียหายนั้นได้รับการวินิจฉัยจากคณะกรรมการพิจารณาผลดำเนินการแล้ว ตามมาตรา 21 แห่ง พ.ร.ก. การรักษาเสถียรภาพฯ

ต้นทุนของหลักทรัพย์ที่จำหน่ายระหว่างปี คำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

3.9 เงินสมทบการเป็นสมาชิกในองค์กรอื่น

เงินสมทบการเป็นสมาชิกในองค์กรอื่น เป็นหลักทรัพย์ที่ ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ด้านการเป็นสมาชิกภาพ เพื่อดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นธนาคารกลาง ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ถือไว้เพื่อค้า แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์แสดงรายการเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน และรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเมื่อจำหน่ายหลักทรัพย์นั้น

3.10 เงินให้กู้ยืม

เงินให้กู้ยืมแสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย ดอกเบี้ยค้างรับจากเงินให้กู้ยืมแสดงรวมไว้ในสินทรัพย์อื่น

3.11 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดินแสดงด้วยราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

อาคารและอุปกรณ์จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ เมื่อมีอายุการให้ประโยชน์เกินกว่า 1 ปี และค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์

อายุการให้ประโยชน์

อาคาร สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง

5 - 20 ปี

อุปกรณ์

3 - 15 ปี

วิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคา อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ มีการทบทวนทุกสิ้นปี

3.12 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าตัดจำหน่ายสะสม และค่าตัดจำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ 5 - 10 ปี

3.13 สินทรัพย์มรดกทางวัฒนธรรม

ธปท. มีวัตถุพิพิธภัณฑสถานซึ่งเป็นสินทรัพย์มรดกทางวัฒนธรรม เช่น เหรียญโบราณ ธนบัตรโบราณ และผ้าโบราณ ทั้งที่ได้มาจากการจัดซื้อและการรับบริจาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และจัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑสถานของ ธปท. แต่มีได้มีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินภารกิจตามบทบาทหน้าที่ของธนาคารกลาง ทั้งนี้ วัตถุพิพิธภัณฑสถานที่ได้มาจากการจัดซื้อตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา บันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ด้วยราคาทุนตามจำนวนเงินที่ซื้อ และแสดงรายการภายใต้สินทรัพย์อื่น อย่างไรก็ตาม วัตถุพิพิธภัณฑสถานที่ได้มาจากการรับบริจาค ธปท. ไม่ได้บันทึกบัญชี แต่ได้มีการจัดทำทะเบียนวัตถุพิพิธภัณฑสถานที่ได้รับบริจาคไว้เพื่อควบคุมสินทรัพย์ทุกรายการ

3.14 การยืมตราสารหนี้

การยืมตราสารหนี้จากสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น และ/หรือนิติบุคคลอื่นตามที่ ธปท. กำหนด รวมถึงการออกตราสารหนี้ ธปท. แก่ผู้ให้ยืมตราสารหนี้เพื่อเป็นหลักประกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายการเงิน รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการพัฒนาตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ของไทย การบันทึกค่าธรรมเนียมจากการทำธุรกรรมจะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

3.15 ผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงาน

3.15.1 โครงการสมทบเงิน

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ให้พนักงานที่เป็นสมาชิกจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และให้ ธปท. จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด กองทุนนี้ได้จดทะเบียนเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แล้ว เงินส่วนที่ ธปท. จ่ายสมทบเข้ากองทุนดังกล่าวรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

3.15 ผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงาน (ต่อ)

3.15.2 โครงการผลประโยชน์

โครงการผลประโยชน์ ประกอบด้วย โครงการบำเหน็จบำนาญ ตามข้อบังคับ ธปท. ว่าด้วย เงินทุนเลี้ยงชีพ และโครงการรักษาพยาบาลหลังออกจากงาน ตามระเบียบ ธปท. เรื่อง การรักษาพยาบาล

การผูกพันตามโครงการผลประโยชน์ประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) แสดงเป็นหนี้สินผลประโยชน์ของ พนักงานด้วยมูลค่าปัจจุบัน และรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน สำหรับกำไรขาดทุนจากการประมาณการ ตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในงวดที่เกิดขึ้น

4. การจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

2564

รายการ	เครื่องมือทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วย มูลค่ายุติธรรม ผ่านกำไรหรือขาดทุน	เครื่องมือทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วย มูลค่ายุติธรรม ผ่านกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	เครื่องมือทางการเงิน ที่กำหนดให้วัดมูลค่า ด้วยมูลค่ายุติธรรม ผ่านกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	เครื่องมือทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วย ราคาทุนตัดจำหน่าย	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและเงินฝาก		174,661		544,597	719,258
ทองคำ	177,146				177,146
สิทธิซื้อส่วนสำรองและ สิทธิพิเศษถอนเงิน				231,477	231,477
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	667,780	3,210,788		437,445	4,316,013
เงินให้กู้ยืม				283,281	283,281
สินทรัพย์อื่น	31,227	13,226	4,255	495,444	544,152
หนี้สินทางการเงิน					
เงินรับฝาก				542,312	542,312
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร				189,488	189,488
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน				597,263	597,263
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย				4,756,470	4,756,470
หนี้สินอื่น	24,277			713,890	738,167

12

4. การจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

2563

รายการ	เครื่องมือทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วย มูลค่ายุติธรรม ผ่านกำไรหรือขาดทุน	เครื่องมือทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วย มูลค่ายุติธรรม ผ่านกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	เครื่องมือทางการเงิน ที่กำหนดให้วัดมูลค่า ด้วยมูลค่ายุติธรรม ผ่านกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	เครื่องมือทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วย ราคาทุนตัดจำหน่าย	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและเงินฝาก		65,791		580,748	646,539
สิทธิซื้อส่วนสำรองและ สิทธิพิเศษถอนเงิน				80,888	80,888
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	504,775	3,578,103		424,990	4,507,868
เงินให้กู้ยืม				118,760	118,760
สินทรัพย์อื่น	20,475	18,704	3,755	423,735	466,669
หนี้สินทางการเงิน					
เงินรับฝาก				693,672	693,672
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร				42,039	42,039
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน				648,997	648,997
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย				5,216,468	5,216,468
หนี้สินอื่น	18,570			397,461	416,031

กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินที่วัดด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นงวด จะรับรู้เข้าเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนกองทุน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 16 แห่ง พ.ร.บ. ธปท.

5. เงินสดและเงินฝาก ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2564	2563
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		
เงินสด	90,108	95,035
เงินฝากในประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	18	12
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	407,566	353,252
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	497,692	448,299
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทเงินฝากประจำและเงินฝากพิเศษ)	221,566	198,240
รวม	719,258	646,539

6. สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
สิทธิซื้อส่วนสำรอง		
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศทั้งหมด	150,323	139,162
หัก เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1	(8,737)	(741)
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	(100,554)	(100,435)
	41,032	37,986
สิทธิพิเศษถอนเงิน	190,445	42,902
รวม	231,477	80,888

7. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
หลักทรัพย์ในประเทศ - ราคาทุนตัดจำหน่าย		
พันธบัตรรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	437,445	424,990
รวมหลักทรัพย์ในประเทศ	437,445	424,990
หลักทรัพย์ต่างประเทศ - มูลค่ายุติธรรม		
ตัวเงินคลังและตราสารหนี้ระยะสั้น	633,893	324,921
พันธบัตรและตราสารหนี้ระยะยาว	2,576,896	3,253,183
เงินลงทุนอื่น	666,778	503,774
รวมหลักทรัพย์ต่างประเทศ	3,877,567	4,081,878
เงินลงทุนในกองทุนเพื่อรักษาสภาพคล่องของการระดมทุน		
ในตลาดตราสารหนี้ - มูลค่ายุติธรรม	1,001	1,000
รวม	4,316,013	4,507,868

มูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ในประเทศที่วัดมูลค่าราคาทุนตัดจำหน่าย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และ 2563 มีจำนวน 445,978 ล้านบาท และ 446,760 ล้านบาท ตามลำดับ

8. เงินให้กู้ยืม ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
เงินให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินเพื่อผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาด		
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	282,903	118,127
เงินให้กู้ยืมตามภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ	378	633
รวม	283,281	118,760

8. เงินให้กู้ยืม (ต่อ)

เงินให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินเพื่อผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นการให้กู้ยืมตามพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 และพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2564

เงินให้กู้ยืมตามภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เป็นการจัดสรรวงเงินตามข้อตกลงที่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 26.3.1

9. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

2564									
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				
	ยอด		ยอด		ยอด		ยอด		สุทธิ
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	
ที่ดิน	2,193	-	-	2,193	-	-	-	-	2,193
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	5,598	71	14	5,655	3,805	209	13	4,001	1,654
อุปกรณ์	5,191	241	62	5,370	3,525	406	62	3,869	1,501
สินทรัพย์ระหว่างทำ	50	402	386	66	-	-	-	-	66
รวม	13,032	714	462	13,284	7,330	615	75	7,870	5,414

หน่วย : ล้านบาท

2563									
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				
	ยอด		ยอด		ยอด		ยอด		สุทธิ
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	
ที่ดิน	2,193	-	-	2,193	-	-	-	-	2,193
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	5,593	5	-	5,598	3,594	211	-	3,805	1,793
อุปกรณ์	4,961	311	81	5,191	3,181	425	81	3,525	1,666
สินทรัพย์ระหว่างทำ	101	290	341	50	-	-	-	-	50
รวม	12,848	606	422	13,032	6,775	636	81	7,330	5,702

ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2564 และ 2563 มีจำนวนปีละ 615 ล้านบาท และ 636 ล้านบาท ตามลำดับ

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 ได้รวมสินทรัพย์สิทธิการใช้อาคารและอุปกรณ์ไว้แล้วจำนวน 89 ล้านบาท ค่าเสื่อมราคาสะสม จำนวน 27 ล้านบาท และค่าเสื่อมราคาประจำปี 2564 จำนวน 21 ล้านบาท

10. สินทรัพย์อื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
ลูกหนี้จากการขายหลักทรัพย์ที่ยังไม่ได้รับชำระ	360,183	269,704
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ - เงินบาท	109,291	101,176
อื่น ๆ	75,572	96,606
รวม	<u>545,046</u>	<u>467,486</u>

สินทรัพย์อื่น ๆ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และ 2563 จำนวน 75,572 ล้านบาท และ 96,606 ล้านบาท ตามลำดับ ได้รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ซึ่งมีราคาตามบัญชีเท่ากับ 444 ล้านบาท และ 408 ล้านบาท ตามลำดับ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และระบบงานต่าง ๆ ซึ่งมีราคาทุน ยกมาต้นปี จำนวน 2,154 ล้านบาท เพิ่มขึ้นระหว่างปี จำนวน 168 ล้านบาท ค่าตัดจำหน่ายสะสม จำนวน 1,878 ล้านบาท และค่าตัดจำหน่ายประจำปี 2564 จำนวน 132 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังรวมถึงที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา และที่ดินจังหวัดระยอง มูลค่าบัญชีรวม จำนวน 273 ล้านบาท ซึ่งเดิม ธปท. มีวัตถุประสงค์ถือไว้เพื่อใช้ดำเนินงาน แต่ต่อมาไม่ได้ใช้ประโยชน์ ธปท. จึงได้อนุมัติให้ขายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว

11. ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น คำนวณจากสินทรัพย์ทางการเงินและการให้วงเงินช่วยเหลือสภาพคล่องตามสัญญาความตกลงกับธนาคารกลางอื่นและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ โดยนำไปปรับลดมูลค่าของสินทรัพย์ทางการเงินนั้นหรือรับรู้เป็นหนี้สินอื่นแล้วแต่กรณี และรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในงบกำไรขาดทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เป็นจำนวนเงินที่ไม่มีสาระสำคัญ

12. เงินรับฝาก ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
เงินรับฝากแบบไม่มีดอกเบี้ย		
เงินรับฝากจากรัฐบาล	352,463	499,361
เงินรับฝากจากสถาบันการเงิน	180,709	157,597
เงินรับฝากอื่น	9,140	8,114
รวมเงินรับฝากแบบไม่มีดอกเบี้ย	<u>542,312</u>	<u>665,072</u>
เงินรับฝากแบบมีดอกเบี้ย	-	28,600
รวม	<u>542,312</u>	<u>693,672</u>

เงินรับฝากแบบมีดอกเบี้ย เป็นเงินรับฝากที่ ธปท. รับฝากจากสมาชิกสถาบันการเงินโดยจ่ายดอกเบี้ย เพื่อเป็นช่องทางให้สถาบันการเงินใช้ปรับสภาพคล่องสั้นวัน และใช้ควบคุมดูแลอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน ให้เหมาะสมในการส่งผ่านนโยบายการเงิน รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาตลาดการเงิน

13. สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร

สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรเป็นสิทธิพิเศษถอนเงินที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศจัดสรรให้ตามสัดส่วนโควตาที่ประเทศไทยมีอยู่ในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และ 2563 สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรมีจำนวน 4,049 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน และ 970 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน เทียบเท่า 189,488 ล้านบาท และ 42,039 ล้านบาท ตามลำดับ

14. หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน

หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และ 2563 มียอดคงค้าง จำนวน 597,263 ล้านบาท และ 648,997 ล้านบาท ตามลำดับ

หลักทรัพย์ที่นำไปทำธุรกรรมขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาซื้อคืน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และ 2563 มีมูลค่าตามบัญชี จำนวน 438,747 ล้านบาท และ 525,564 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นมูลค่ายุติธรรม จำนวน 447,104 ล้านบาท และ 547,355 ล้านบาท ตามลำดับ

15. ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
พันธบัตร ธปท.		
อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี	2,409,678	2,544,939
อายุคงเหลือเกิน 1 ปี	486,542	878,179
หัก ส่วนที่ถือโดย ธปท.	(30,250)	(80,550)
รวมพันธบัตร ธปท.	2,865,970	3,342,568
ตราสารหนี้ ธปท. อื่น (อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี)	1,890,500	1,873,900
รวม	<u>4,756,470</u>	<u>5,216,468</u>

ตราสารหนี้ที่ ธปท. เป็นผู้ออก ประกอบด้วย พันธบัตร ธปท. และตราสารหนี้ ธปท. อื่น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินของ ธปท. รวมทั้งเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ของไทย โดยในปี 2564 ธปท. มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยพันธบัตร ธปท. จำนวน 20,540 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยตราสารหนี้ ธปท. อื่น จำนวน 10,365 ล้านบาท แสดงรายการเป็นส่วนหนึ่งของดอกเบี้ยจ่าย

พันธบัตร ธปท. ส่วนที่ถือโดย ธปท. เกิดจากการซื้อคืนพันธบัตร ธปท. เพื่อช่วยให้การบริหารสภาพคล่องในตลาดเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ มูลค่ายุติธรรมของตราสารหนี้ ธปท. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และ 2563 มีจำนวน 4,757,827 ล้านบาท และ 5,227,112 ล้านบาท ตามลำดับ

๒

16. หนี้สินอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และ 2	8,737	741
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	100,554	100,435
เจ้าหนี้จากการซื้อหลักทรัพย์ที่ยังไม่ได้ชำระ	583,974	257,289
หนี้สินสุทธิจากสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ	-	27,871
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน	11,189	11,656
อื่น ๆ	45,527	30,325
รวม	749,981	428,317

หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 จำนวน 11,189 ล้านบาท ประกอบด้วย หนี้สินตามโครงการบำเหน็จบำนาญ 6,026 ล้านบาท และโครงการรักษาพยาบาลหลังออกจากงาน 5,163 ล้านบาท โดยการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 1 มกราคม	11,656	7,778
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	253	282
ต้นทุนดอกเบี้ย	107	106
ผลประโยชน์ที่จ่ายและโอนระหว่างปี	(733)	(687)
ขาดทุน (กำไร) จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(94)	4,177
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม	11,189	11,656

ข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

	2564	2563
อัตราคิดลด (เฉลี่ย)	0.94% - 4.99% (4.14%)	1.14% - 5.04% (3.98%)
อัตราขึ้นเงินเดือนเฉลี่ย	6.00%	6.00%
อัตราแนวโน้มต้นทุนการรักษาพยาบาล	8.00%	8.00%
อายุขัย	ตารางมรณะของประเทศไทย พ.ศ. 2560	ตารางมรณะของประเทศไทย พ.ศ. 2560

16. หนี้สินอื่น (ต่อ)

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
อัตราคิดลด		
อัตราเพิ่มขึ้น 1%	(1,182)	(1,261)
อัตราลดลง 1%	1,438	1,527

การวิเคราะห์การครบกำหนดของการจ่ายชำระผลประโยชน์ที่คำนวณจากภาระผูกพันตามโครงการ ผลประโยชน์ซึ่งคาดว่าจะจ่ายชำระในอนาคตก่อนการคิดลด

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
ส่วนที่คาดว่าจะจ่ายชำระภายใน 1 ปี	602	574
ส่วนที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 1 ปี ถึง 5 ปี	2,761	2,608
ส่วนที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 5 ปี ถึง 10 ปี	3,893	3,726

17. เงินจัดสรรตามกฎหมาย

ตามพระราชกำหนดโอนสินทรัพย์บางส่วนในบัญชีสำรองพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา พ.ศ. 2545 เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมและเสริมสร้างความมั่นคง โดยในปี 2545 ธปท. ได้รับโอนเงินบาทจากบัญชีสำรองพิเศษของทุนสำรองเงินตรา จำนวน 165,000 ล้านบาท เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม และส่วนที่เกินจากการชดเชยดังกล่าว แสดงไว้เป็นเงินจัดสรรตามกฎหมาย จำนวน 27,308 ล้านบาท ทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา ไม่มีรายการเคลื่อนไหวในบัญชีดังกล่าว

18. เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ

เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 มียอดคงเหลือ จำนวน 624 ล้านบาท เป็นเงินสำรองที่สะสมขึ้นจากกำไรสุทธิส่วนที่เหลือจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี 2533 - 2539 เพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐตามหลักเกณฑ์การจัดสรรกำไรสุทธิที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง โดยกระทรวงการคลังจะเป็นผู้กำหนดการนำส่งเงินดังกล่าวเป็นรายได้แผ่นดินเพิ่มเติม ทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา ไม่มีการจัดสรรกำไรสุทธิสะสมเข้าบัญชีดังกล่าวอีก

19. เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
กำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	151,801	(335,054)
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าทองคำ	1,906	-
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน		
หลักทรัพย์ต่างประเทศ - ตัวเงินคลัง พันธบัตรและตราสารหนี้	13,109	77,461
หลักทรัพย์ต่างประเทศ - เงินลงทุนอื่น	195,768	116,507
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าอนุพันธ์	6,734	1,777
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าเงินสมทบ		
การเป็นสมาชิกในองค์กรอื่น และอื่น ๆ	2,656	2,331
รวม	<u>371,974</u>	<u>(136,978)</u>

เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน มีไว้เพื่อสะสมผลกำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 (2) แห่ง พ.ร.บ. ธปท.

20. ขาดทุนสะสม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และ 2563 ธปท. มียอดคงค้างในบัญชีขาดทุนสะสม จำนวน 957,804 ล้านบาท และ 1,093,224 ล้านบาท ตามลำดับ รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงขาดทุนสะสมปรากฏในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนกองทุน อย่างไรก็ตาม ผลขาดทุนสะสมดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่องของธนาคารแห่งประเทศไทย

21. ดอกเบี้ยรับ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
ดอกเบี้ยรับจากหลักทรัพย์ในประเทศ	9,455	9,564
ดอกเบี้ยรับจากหลักทรัพย์ต่างประเทศ	57,379	65,574
ดอกเบี้ยรับอื่น ๆ	592	5,742
รวม	<u>67,426</u>	<u>80,880</u>

22. กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนสุทธิ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
กำไรจากการจำหน่ายหลักทรัพย์ต่างประเทศ - ตัวเงินคลัง พันธบัตรและตราสารหนี้	15,343	19,586
กำไร (ขาดทุน) จากการจำหน่ายหลักทรัพย์ต่างประเทศ - เงินลงทุนอื่น	32,470	(1,135)
รวม	<u>47,813</u>	<u>18,451</u>

2

23. ค่าใช้จ่ายอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	747	766
ค่าจัดการลงทุนโดยผู้จัดการทุนภายนอก	949	1,069
อื่น ๆ	2,435	1,736
รวม	<u>4,131</u>	<u>3,571</u>

24. ผลตอบแทนผู้บริหารสำคัญ

ในปี 2564 และ 2563 ธปท. ได้จ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้บริหารตั้งแต่ระดับรองผู้ว่าการขึ้นไปและคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ตาม พ.ร.บ. ธปท. ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผน สั่งการและควบคุมการดำเนินการของ ธปท. จำนวน 69 ล้านบาท และ 68 ล้านบาท ตามลำดับ

25. จำนวนเงินตามสัญญาของอนุพันธ์

ธปท. มีจำนวนเงินตามสัญญาของอนุพันธ์ที่คงค้าง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 ดังนี้

25.1 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Contracts)

จำนวนเงินตามสัญญาของสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เทียบเท่า 49,573 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2565

25.2 สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Swap Contracts)

จำนวนเงินตามสัญญาของสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 28,355 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2565

25.3 สัญญาสิทธิที่จะซื้อหรือขายสินทรัพย์ทางการเงิน (Option Contracts)

จำนวนเงินตามสัญญาของสัญญาสิทธิที่จะซื้อหรือขายสินทรัพย์ทางการเงิน เทียบเท่า 8,431 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2565

25.4 สัญญาซื้อขายในอนาคต (Futures Contracts)

จำนวนเงินตามสัญญาของสัญญาซื้อขายหลักทรัพย์หรือดัชนีราคาหลักทรัพย์ในอนาคตและสัญญาซื้อขายในอนาคตอื่น ๆ เทียบเท่า 5,227 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2565 - 2566

25.5 สัญญาซื้อขายล่วงหน้าของตราสารที่มีสินเชื่อนหนุนหลัง ที่จะประกาศสินเชื่อนหนุนหลังในภายหลัง (Mortgage-backed Securities To-be-announced)

จำนวนเงินตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของตราสารที่มีสินเชื่อนหนุนหลัง ที่จะประกาศสินเชื่อนหนุนหลังในภายหลัง เทียบเท่า 361 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2565

26. ภาระผูกพัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 ธปท. มีภาระผูกพัน ดังนี้

26.1 การยืมตราสารหนี้ (Securities Borrowing Facility)

ธปท. มีภาระผูกพันที่จะต้องส่งคืนตราสารหนี้ที่ยืมและภาระจากการออกตราสารหนี้ ธปท. เพื่อเป็นหลักประกัน จำนวน 161,087 ล้านบาท ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2565 - 2582 ทั้งนี้ มูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ยืมที่นำไปทำธุรกรรมขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 มีจำนวน 155,897 ล้านบาท

26.2 สัญญาความตกลงกับธนาคารกลางอื่น

ธปท. มีการทำสัญญาความตกลงทางการเงินกับธนาคารกลางอื่นในภูมิภาค ดังนี้

26.2.1 ข้อตกลงเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน (ASEAN Swap Arrangement - ASA) จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี 2520 เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนที่ประสบปัญหาขาดสภาพคล่องระยะสั้นหรือปัญหาดุลการชำระเงิน ภายใต้ข้อตกลงฯ นี้ ในกรณีที่ประเทศสมาชิกประสบปัญหาทางการเงิน ธปท. จะสมทบเงินช่วยเหลือในวงเงินสูงสุดไม่เกิน 300 ล้านดอลลาร์ สรอ. และในกรณีที่ประเทศไทยประสบปัญหาทางการเงิน ธปท. สามารถขอรับความช่วยเหลือได้ 2 เท่าของวงเงินสมทบ หรือไม่เกิน 600 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยในปี 2562 ธปท. ได้ต่ออายุข้อตกลงดังกล่าวออกไปอีก 2 ปี โดยความตกลงมีอายุสิ้นสุดแล้วเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2564 และอยู่ระหว่างการพิจารณาเจรจาต่ออายุ ทั้งนี้ ในปี 2564 ธปท. และคู่สัญญามีได้มีการขอใช้วงเงินตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าว

26.2.2 ความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation Agreement - CMIM) จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี 2553 เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศสมาชิกอาเซียน จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ที่ประสบปัญหาขาดสภาพคล่องระยะสั้นหรือปัญหาดุลการชำระเงินโดยความตกลง CMIM มีการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งฉบับปัจจุบันมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2564 ภายใต้ความตกลงฯ นี้ ในกรณีที่ประเทศสมาชิกประสบปัญหาหรือมีแนวโน้มจะประสบปัญหาทางการเงิน ธปท. จะสมทบเงินช่วยเหลือในวงเงินไม่เกิน 9,104 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ ธปท. สามารถขอรับความช่วยเหลือได้ในวงเงินไม่เกิน 2.5 เท่าของวงเงินสมทบ หรือไม่เกิน 22,760 ล้านดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ ในปี 2564 ธปท. และคู่สัญญามีได้มีการขอใช้วงเงินตามความตกลงดังกล่าว

26.2.3 ความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Bilateral Swap Arrangement - BSA) กับธนาคารกลางญี่ปุ่น (ในฐานะตัวแทนกระทรวงการคลังญี่ปุ่น) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2544 เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินซึ่งกันและกันในกรณีที่ประเทศประสบปัญหาขาดสภาพคล่องระยะสั้นหรือปัญหาดุลการชำระเงิน ภายใต้ความตกลงฯ นี้ ธนาคารกลางทั้งสองประเทศสามารถทำการแลกเปลี่ยนสกุลเงินประเทศของตน (ได้แก่ บาทหรือเยน) เป็นดอลลาร์ สรอ. ได้ โดยมีวงเงินสูงสุด 3,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า และ ธปท. สามารถแลกเปลี่ยนเงินบาทเป็นเงินเยนได้ นอกเหนือจากเงินดอลลาร์ สรอ. ด้วย ทั้งนี้ ความตกลง BSA ฉบับที่ 4 (ฉบับปรับปรุง) นี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2564 และมีอายุ 3 ปี ทั้งนี้ ในปี 2564 ธปท. และคู่สัญญามีได้มีการขอใช้วงเงินตามความตกลงดังกล่าว

๑

26. ภาระผูกพัน (ต่อ)

26.2 สัญญาความตกลงกับธนาคารกลางอื่น (ต่อ)

26.2.4 ความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลท้องถิ่นกับธนาคารกลางญี่ปุ่น จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2563 เพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้เสถียรภาพระบบการเงินของทั้งสองประเทศ และส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่น ในกรณีที่มีความจำเป็นธนาคารกลางทั้งสองประเทศจะเสริมสภาพคล่องเงินสกุลบาทและเยนให้กับธนาคารพาณิชย์ของตนในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ ผ่านการทำธุรกรรมแลกเปลี่ยนเงินสกุลท้องถิ่นระหว่างกัน โดยมีวงเงินสูงสุด 240,000 ล้านบาท หรือ 800,000 ล้านเยน ทั้งนี้ ความตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้ครั้งแรกเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2563 และมีอายุ 3 ปี ทั้งนี้ ในปี 2564 ธปท. และคู่สัญญามีได้มีการขอใช้วงเงินตามข้อตกลงดังกล่าว

26.2.5 ความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลท้องถิ่น (หยวน - บาท) (Bilateral Currency Swap Arrangement - BSA) กับธนาคารกลางแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2554 เพื่อส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการทำธุรกรรมการค้าและการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศ วงเงินรวม 70,000 ล้านหยวน หรือเทียบเท่า 370,000 ล้านบาท โดยความตกลง BSA ฉบับที่ 3 นี้ เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม 2563 และมีอายุ 5 ปี ทั้งนี้ ในเดือนธันวาคม 2564 ธนาคารกลางแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ขอเบิกใช้สภาพคล่องเงินบาทจาก ธปท. เพื่อสนับสนุนการปล่อยสภาพคล่องเงินบาทของสถาบันการเงินของจีนเพื่อรองรับการทำธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศของภาคธุรกิจจีน

26.3 ภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ธปท. โดยความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ดังนี้

26.3.1 ความตกลงให้กู้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศฉบับใหม่ (New Arrangements to Borrow) วงเงิน 680 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 ที่ผ่านมา จนถึงสิ้นปี 2568

26.3.2 ความตกลงให้กู้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศภายใต้โครงการ 2020 Borrowing Agreements ในรูปแบบ Note Purchase Agreement วงเงิน 1,723 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 ที่ผ่านมา จนถึงสิ้นปี 2567

27. หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 ในการดำเนินกิจการตามปกติ ธปท. ถูกฟ้องร้องเป็นทุนทรัพย์รวม จำนวน 177 ล้านบาท ซึ่งในขณะนี้ยังไม่ทราบผลของคดี และจากการคาดการณ์เมื่อคดีถึงที่สุด ความเสียหาย ซึ่งเป็นทุนทรัพย์ที่ถูกฟ้องร้องน่าจะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของ ธปท.

๑๒

28. การบริหารความเสี่ยงของ ธปท.

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงของ ธปท. ยึดหลักการมีธรรมาภิบาล โดยจัดให้มีคณะกรรมการต่าง ๆ ทำหน้าที่ดูแลและจัดการการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. เช่น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (คบส.) และ คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (อสง.) นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการกำกับดูแลความเสี่ยง (กคส.) ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการ ธปท. ประกอบด้วย กรรมการ ธปท. ที่ไม่ใช่ผู้บริหาร ธปท. และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก เพื่อทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการ ธปท. ในการดูแลการบริหารความเสี่ยงและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ในภาพรวมของ ธปท. เพื่อสร้างความมั่นใจว่าคณะกรรมการ ธปท. และผู้บริหารระดับสูงได้ตระหนักถึง ความเสี่ยงหลักที่อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานของ ธปท. ภายใต้การบริหารจัดการความเสี่ยง ที่มีธรรมาภิบาลและเป็นมาตรฐานสากล

ในการดำเนินงานตามนโยบายของคณะกรรมการ ธปท. จัดให้มีสายบริหารความเสี่ยงองค์กร (สบส.) ทำหน้าที่บริหารจัดการความเสี่ยงของ ธปท. โดยมีฝ่ายบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (ฝสจ.) ดูแลการดำเนินงาน บริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเงิน และฝ่ายบริหารความเสี่ยงภาพรวม (ฝสภ.) ดูแลด้านการบริหารจัดการ ความเสี่ยงด้านภาพรวมและปฏิบัติการ

28.1 การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

1) ความเสี่ยงหลักที่มีผลต่อการเงินของ ธปท.

ธปท. ในฐานะธนาคารกลาง มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินนโยบายการเงินและดูแลเสถียรภาพค่าเงินบาท เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ บทบาทหน้าที่นี้ ก่อให้เกิดความเสี่ยงหลักต่อการเงินของ ธปท. ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน และ ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) ต่อการเงินเป็นผลมาจากการที่ สินทรัพย์ของ ธปท. ประกอบด้วย สินทรัพย์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่หนี้สินส่วนใหญ่ของ ธปท. อยู่ในสกุลเงินบาท และความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เกิดจากการที่อัตราดอกเบี้ย ภายในประเทศที่ ธปท. ต้องจ่ายอันเป็นผลจากการดำเนินนโยบายการเงิน อาจแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยที่ ธปท. ได้รับจากการลงทุนในต่างประเทศ

2) การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ

ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ ธปท. คำนึงถึง ความมั่นคง สภาพคล่อง และผลตอบแทน ของสินทรัพย์ ตลอดจนความเสี่ยงในการบริหารจัดการเป็นสำคัญ ซึ่งการนำเงินสำรองระหว่างประเทศไปลงทุน ในสินทรัพย์ต่างประเทศนั้น จะส่งผลให้เกิดฐานะเปิดต่อความเสี่ยงทางการเงิน เช่น ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)

วัตถุประสงค์หลักในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรอง ระหว่างประเทศ มีดังนี้

ก. รักษามูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศเมื่อวัดค่าตามสกุลเงินหลักที่มีความมั่นคงสูง

ข. ความเสี่ยงทางการเงินโดยรวมของเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และ มีการกระจายความเสี่ยงที่ดี

28. การบริหารความเสี่ยงของ ธปท. (ต่อ)

28.1 การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (ต่อ)

2) การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ (ต่อ)

ธปท. มีกรอบและแนวทางในการบริหารความเสี่ยง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่ช่วยลดผลกระทบที่อาจส่งผลกระทบต่อมูลค่าเงินสำรองระหว่างประเทศ ดังนี้

ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk)

ความเสี่ยงด้านตลาด คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาด ซึ่งปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านตลาดของเงินสำรองระหว่างประเทศอาจจำแนกได้เป็น 3 ประเภทหลัก คือ อัตราดอกเบี้ย (Interest Rates) ซึ่งเกิดกับการลงทุนในตราสารหนี้ อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rates) ซึ่งเกิดกับการลงทุนในสกุลเงิน และราคาหลักทรัพย์ (Equity Prices) ซึ่งเกิดกับการลงทุนในตราสารทุน

ธปท. บริหารความเสี่ยงด้านตลาดโดยการกำหนดองค์ประกอบของสินทรัพย์และสกุลเงินของกองทุนที่ใช้เป็นดัชนีอ้างอิง (Benchmark Portfolio) ให้มีการเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนและความเสี่ยงที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน และอยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด ความเสี่ยงด้านตลาดของการบริหารกองทุนถูกวัดด้วยค่าความผันผวนของส่วนต่างระหว่างผลตอบแทนของกองทุนและผลตอบแทนของดัชนีอ้างอิง (Tracking Error) โดย ธปท. มีการกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Tracking Error Limits) และมีระบบงานที่สามารถควบคุมติดตามการเบี่ยงเบนให้อยู่ภายในระดับความเสี่ยงที่กำหนด นอกจากนี้ ธปท. ยังมีการทำ Scenario Analysis ซึ่งรวมถึงการทำ Stress Test เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลกระทบหรือผลขาดทุนสูงสุดที่อาจเกิดขึ้นต่อกองทุนภายใต้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในทางลบที่รุนแรงที่สามารถเกิดขึ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด (Value-at-Risk)

ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk)

ความเสี่ยงด้านเครดิต คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจไม่ได้รับการชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ย หรือมีผลขาดทุนจากการที่คู่ค้าหรือผู้ออกตราสารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีกับ ธปท. ความเสี่ยงนี้รวมถึงความเสี่ยงที่มูลค่าตลาดของตราสารหนี้ลดลงจากการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Downgrades) ของตราสารหนี้หรือของผู้ออกตราสารหนี้

ธปท. มีการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตโดยกำหนดเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่รัดกุม เช่น การกำหนดสัดส่วนการลงทุนรวมในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงด้านเครดิต และฐานะเปิดความเสี่ยงต่อคู่ค้ารวมเพื่อควบคุมความเสี่ยงด้านเครดิตในภาพรวมให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และการกำหนดวงเงินต่อรายคู่ค้าหรือผู้ออกตราสารไม่ให้กระจุกตัวในรายใดรายหนึ่งมากเกินไป ธปท. มีการวัดและติดตามความเสี่ยงด้านเครดิตผ่านการคำนวณ Expected Credit Loss และการใช้เครื่องชี้แนวโน้มการปรับลดอันดับเครดิตก่อนการปรับลดอันดับเครดิตจริง นอกจากนี้เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธุรกรรมที่ตกลงซื้อขายกันโดยตรง (OTC transactions) ธปท. กำหนดให้มีการทำสัญญาทางการเงินตามมาตรฐานสากลกับคู่ค้า เช่น สัญญา ISDA รวมถึงมีการวางหลักประกันที่มีคุณภาพดีระหว่างกันด้วย

28. การบริหารความเสี่ยงของ ธปท. (ต่อ)

28.1 การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (ต่อ)

2) การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ (ต่อ)

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องอาจเกิดจากการที่ ธปท. ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ภายในเวลาที่ต้องการโดยมีต้นทุนที่เหมาะสม ธปท. มีการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดยกำหนดให้มีการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง (Highly Liquid Assets) ที่มีขนาดเพียงพอต่อความจำเป็นในการใช้เงินสำรองทางการเงินในการดูแลนโยบายด้านอัตราแลกเปลี่ยน รวมถึงมีการกำหนดระดับสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ (Illiquid Assets) ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากการเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำ (Illiquidity Premium) และผลเสียหายทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ต้องขายสินทรัพย์นั้น

นอกเหนือจากแนวทางและเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงของเงินสำรองทางการเงินข้างต้น ธปท. โดยฝ่ายบริหารความเสี่ยงทางการเงิน มีการศึกษา ติดตาม พัฒนาการของตลาดและเครื่องมือทางการเงินใหม่ ๆ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในเกณฑ์การกำกับดูแลของทางการในต่างประเทศ และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานการบริหารและกำกับดูแลความเสี่ยงทางการเงินอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าการบริหารเงินสำรองทางการเงินสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

28.2 การบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ

ฝ่ายบริหารความเสี่ยงภาพรวมเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการพัฒนารอบเครื่องมือและกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการของ ธปท. ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยมีการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงองค์กร และปรับปรุงแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจว่า ธปท. จะสามารถดำเนินงานให้บรรลุตามพันธกิจของ ธปท. ได้ โดย ธปท. มีแนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงที่สำคัญ ดังนี้

(1) การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Risk Management) ธปท. ได้ดำเนินการตามกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถบ่งชี้ วิเคราะห์ และติดตามประเด็นความเสี่ยงสำคัญ ตลอดจนปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ และมาตรฐานด้าน IT ได้อย่างเหมาะสมและทันการณ์ โดยมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (อสท.) ทำหน้าที่กลั่นกรอง กรอบนโยบาย และแนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ ธปท. รวมถึงอนุมัติและติดตามการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ ธปท. ภายในกรอบที่คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (คบส.) กำหนด โดยในปี 2564 ธปท. ได้ออกแนวปฏิบัติเพิ่มเติม ได้แก่ แนวปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงด้าน IT จากบุคคลภายนอก เพื่อบริหารความเสี่ยงจากการใช้บริการ การเชื่อมต่อ และการเข้าถึงข้อมูลจากบุคคลภายนอกที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงแนวปฏิบัติการใช้เทคโนโลยีของส่วนงานเพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการใช้งาน เทคโนโลยีและความเสี่ยงภายใต้มาตรฐานที่กำหนด นอกจากนั้น เพื่อให้สามารถรับมือต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่มีความรุนแรง ซับซ้อน และคาดการณ์ได้ยากมากขึ้นนั้น ธปท. ได้ยกระดับประสิทธิภาพของระบบป้องกันภัยไซเบอร์ และเพิ่มขีดความสามารถในการตรวจจับภัยไซเบอร์ของ ธปท. อย่างต่อเนื่อง

28. การบริหารความเสี่ยงของ ธปท. (ต่อ)

28.2 การบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ (ต่อ)

เช่น Platform สำหรับการปฏิบัติงานที่บ้าน (work from home) ตามมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การตรวจจับและตอบสนองภัยคุกคามขั้นสูง การปรับเปลี่ยนศูนย์ติดตามและจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ (Security Operation Center - SOC) ให้เป็นแบบอัตโนมัติ และการทดสอบเจาะระบบเชิงลึก เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้ยกระดับความพร้อมของบุคลากร ทั้งด้าน Digital Mindset และ Digital Capability รวมทั้งเพิ่มความเข้มข้นในการทดสอบความตระหนักรู้ด้านภัยไซเบอร์ การตอบสนองต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินด้านไซเบอร์ทั้งในระดับปฏิบัติการและผู้บริหาร และขยายเครือข่ายความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลภัยไซเบอร์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(2) การบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Risk Management) ธปท. ได้พัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายเพื่อใช้สำหรับการติดตามและประเมินความเสี่ยง รวมทั้งพัฒนากลไกการติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ธปท. นอกจากนี้ ธปท. โดยฝ่ายบริหารความเสี่ยงภาพรวมในฐานะผู้รับผิดชอบงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของ ธปท. ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้พัฒนารอบการบริหารความเสี่ยงด้านข้อมูล (Data Protection Risk Management Framework) รวมถึงระบบป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล (Data Leak Prevention) เพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกฎหมาย รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรภายในองค์กรเกิดความตระหนักเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนมีการประกาศเผยแพร่นโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Privacy Policy) ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสาธารณชนภายนอกได้รับทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ หลักการ มาตรการรักษาความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคลของ ธปท. โดยมีแผนงานที่จะประเมินความสอดคล้องของกรอบการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลต่อไป

(3) การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management) ธปท. ได้พัฒนาการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจอย่างต่อเนื่อง โดย ธปท. ได้จัดทำนโยบายการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจเพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจอย่างเป็นระบบ ซึ่งได้รับการรับรองตามมาตรฐานการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (ISO 22301:2019) สำหรับระบบการชำระเงินที่ ธปท. ดูแล (BAHTNET และ ICAS) และสำหรับงานภายในที่เป็นสมาชิก BAHTNET ทั้งนี้ ในปี 2564 ธปท. ได้ดำเนินงานตามแผนฉุกเฉินและบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีการติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง รวมถึงวางระบบการบริหารจัดการ จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้พอเพียง เพิ่มสถานที่ปฏิบัติงานสำรองสำหรับงานสำคัญที่จำเป็นต้องปฏิบัติงานต่อเนื่องภายในสำนักงาน และเตรียมแผนฉุกเฉิน เพื่อให้พนักงานที่ปฏิบัติงานสำคัญดังกล่าวสามารถปฏิบัติงานจากนอกสถานที่ทำการได้เพิ่มขึ้น โดยมีการวางมาตรการควบคุมความเสี่ยงและการรักษาความมั่นคงปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความเสี่ยงจากการถูกโจมตีทางไซเบอร์ และความเสี่ยงข้อมูลสำคัญรั่วไหล ให้เป็นไปตามมาตรฐาน รวมถึงยังได้ดูแลบริหารจัดการความเสี่ยงเครื่องลูกข่ายระบบ BAHTNET และระบบ ICAS ของสถาบันผู้ให้บริการฯ ที่อาจเชื่อมโยงและสร้างความเสี่ยงเชิงระบบ

28. การบริหารความเสี่ยงของ ธปท. (ต่อ)

28.2 การบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ (ต่อ)

ต่อระบบการชำระเงินในภาพรวม โดยจัดทำแนวปฏิบัติการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่ายฯ ในการปฏิบัติงานนอกสถานที่ทำการ ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นอกจากนี้ ธปท. ได้จัดหาวัคซีนให้พนักงานและครอบครัว รวมถึงลูกจ้าง Outsource รวมทั้งจัดหาชุดตรวจ Antigen Test Kit มาตรวจคัดกรองพนักงานก่อนเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ พร้อมทั้งออกมาตรการจัดการความเสี่ยงตามความเหมาะสมของสถานการณ์ และสอดคล้องกับข้อกำหนดของกระทรวงสาธารณสุข และมาตรการภาครัฐ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้พนักงาน ธปท. มีความปลอดภัย และสามารถดำเนินงานตามพันธกิจได้อย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้สามารถติดตามและรายงานความเสี่ยงสำคัญได้อย่างต่อเนื่อง ทันการณ์ และมีประสิทธิภาพ ธปท. ได้พัฒนา Platform บริหารจัดการความเสี่ยงด้วยข้อมูลความเสี่ยงสำคัญในรูปแบบดิจิทัล รวมถึงบูรณาการกระบวนการทำงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่าง 3 Lines Of Defense ตามแนวคิด Governance, Risk, and Compliance (GRC) ตลอดจนใช้เครื่องมือสำคัญในการบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ ดังนี้

(1) การประเมินความเสี่ยงและการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self-Assessment - CSA) ธปท. กำหนดให้ทุกสายงานดำเนินการประเมินความเสี่ยงอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อบ่งชี้และประเมินความเสี่ยงสำคัญที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ แผนงานปกติของสายงาน และประเด็นที่ต้องประเมินตามข้อกำหนดภาครัฐและหลักเกณฑ์ของ ธปท. รวมทั้งวิเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยง และความเพียงพอของการควบคุมภายในปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้กำหนดมาตรการปิดความเสี่ยงภาพรวมขององค์กร และปรับปรุงการควบคุมภายในของกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

(2) ตัวชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicators - KRIs) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลของสถานะความเสี่ยง (Risk Exposure) ครอบคลุมความเสี่ยงระดับองค์กรและความเสี่ยงสำคัญ โดยมีการรายงานผลการติดตามความเสี่ยงสำคัญ (Risk Dashboard) และความคืบหน้าของแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการความเสี่ยงให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. เป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อให้มั่นใจว่าความเสี่ยงดังกล่าวอยู่ในระดับที่ ธปท. ยอมรับได้ และสามารถกำหนดแนวทางแก้ไขหรือป้องกันได้ทันการณ์

(3) การรายงานเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk Incident Reporting) ธปท. กำหนดให้ส่วนงานที่ได้รับความเสียหายและส่วนงานที่รับผิดชอบโดยตรงรายงานเหตุการณ์ความเสียหาย (Loss Incident) หรือเหตุการณ์ที่สามารถหลีกเลี่ยงความเสียหายไว้ได้ (Near-miss) ผ่านช่องทางระบบการบริหารความเสี่ยง (Risk Management System - RMS) เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับวิเคราะห์สาเหตุความเสี่ยง และกำหนดมาตรการจัดการและป้องกันเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

๒

29. มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน

29.1 มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินแยกแสดงตามลำดับชั้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และ 2563 สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2564			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน				
เงินฝากและเงินลงทุนในหลักทรัพย์	3,351,193	702,036	-	4,053,229
ทองคำ	177,146	-	-	177,146
เงินสมทบการเป็นสมาชิกในองค์กรอื่น	-	-	4,255	4,255
สินทรัพย์อื่น	12,707	31,746	-	44,453
รวม	<u>3,541,046</u>	<u>733,782</u>	<u>4,255</u>	<u>4,279,083</u>
หนี้สินทางการเงิน				
หนี้สินอื่น	277	24,000	-	24,277
รวม	<u>277</u>	<u>24,000</u>	<u>-</u>	<u>24,277</u>

หน่วย : ล้านบาท

	2563			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน				
เงินฝากและเงินลงทุนในหลักทรัพย์	3,793,151	355,518	-	4,148,669
เงินสมทบการเป็นสมาชิกในองค์กรอื่น	-	-	3,755	3,755
สินทรัพย์อื่น	18,273	20,906	-	39,179
รวม	<u>3,811,424</u>	<u>376,424</u>	<u>3,755</u>	<u>4,191,603</u>
หนี้สินทางการเงิน				
หนี้สินอื่น	28	18,542	-	18,570
รวม	<u>28</u>	<u>18,542</u>	<u>-</u>	<u>18,570</u>

29.2 ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ระดับ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันและ
รปท. สามารถเข้าถึง ณ วันที่วัดมูลค่า

ระดับ 2 เป็นราคาเสนอซื้อขายที่คำนวณโดยใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้โดยตรงหรือโดยอ้อม
สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

ระดับ 3 เป็นราคาเสนอซื้อขายที่คำนวณจากแบบจำลองและเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้
จากตลาดซึ่งนำมาใช้กับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

๑

29. มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน (ต่อ)

29.3 วิธีการวัดมูลค่าและเทคนิคที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศและทองคำ ใช้ราคาตลาดที่เผยแพร่โดยสถาบันที่เป็นที่ยอมรับในตลาดนั้น ๆ โดยพิจารณาจากสภาพคล่องของหลักทรัพย์และตลาดซื้อขายหลักทรัพย์นั้นเป็นสำคัญ กรณีที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่อง สถาบันผู้เผยแพร่ข้อมูลราคาจะใช้ราคาอ้างอิงจากกลุ่มสถาบันการเงินผู้ค้าหลักทรัพย์โดยตรง กรณีที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่มีสภาพคล่องหรือในตลาดที่ไม่มีสภาพคล่อง ซึ่งไม่มีราคาตลาดที่น่าเชื่อถือ ผู้จัดทำข้อมูลราคาจะคำนวณมูลค่าด้วยแบบจำลองที่ใช้กันแพร่หลายโดยใช้ข้อมูลราคาตลาดของสินทรัพย์ที่เทียบเคียงกันได้

สำหรับมูลค่ายุติธรรมของอนุพันธ์ จะใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าโดยการคิดลดกระแสเงินสดและการใช้แบบจำลองที่มีใช้แพร่หลายในตลาด โดยข้อมูลที่นำมาใช้ประเมินมูลค่าจะเป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้จากตลาด เช่น ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

30. การจัดประเภทรายการใหม่

ข้อมูลในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ที่นำมาแสดงเปรียบเทียบได้จัดประเภทรายการใหม่บางรายการ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกับรายการในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 โดยไม่มีผลกระทบต่องบแสดงฐานะการเงินที่ได้รายงานไว้แล้ว การจัดประเภทรายการใหม่ มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท		
	ก่อนการจัดประเภท	จัดประเภทใหม่	หลังการจัดประเภทใหม่
เงินสดและเงินฝาก	643,891	2,648	646,539
สินทรัพย์อื่น	470,134	(2,648)	467,486

31. การอนุมัติงบการเงิน

คณะกรรมการ ธปท. อนุมัติให้ออกงบการเงินนี้ เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2565

๑

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน
ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินของทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย (กิจการ) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 งบกำไรขาดทุน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น และงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและตามพระราชบัญญัติเงินตรา

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากกิจการตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และตามข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2 เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน และหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 15.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ ซึ่งทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เปิดเผยข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลาง ดังนั้น งบการเงินนี้เหมาะที่จะใช้เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของกิจการเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าว

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่อยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่องบการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือไม่ หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและตามพระราชบัญญัติเงินตรา และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกิจการในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกิจการหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกิจการ

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือ ความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี

จะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกิจการ

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปลักษณะความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปลักษณะความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกิจการในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กิจการต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นายประจักษ์ บุญยัง)

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางสาววิไลวรรณ พรหมอยู่)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ 5

ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2564	2563
สินทรัพย์			
เงินสดและเงินฝาก	5	446,373,846,757	462,146,427,627
ทองคำ	6	301,999,331,144	281,673,676,601
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	7	2,706,758,350,766	2,306,999,763,975
สินทรัพย์อื่น	8	9,846,770,845	9,983,835,415
รวมสินทรัพย์		<u>3,464,978,299,512</u>	<u>3,060,803,703,618</u>
หนี้สินและส่วนของทุน			
ธนบัตรออกใช้ (บัญชีทุนสำรองเงินตรา)	9	2,409,484,734,789	2,189,484,734,789
หนี้สินอื่น	10	<u>7,182,881,394</u>	<u>6,737,131,480</u>
รวมหนี้สิน		<u>2,416,667,616,183</u>	<u>2,196,221,866,269</u>
ส่วนของทุน			
สำรองพิเศษ (สะสม)	11	837,907,171,449	644,601,583,761
กำไรสุทธิสำหรับปี			
- สำรองพิเศษ	11	210,403,511,880	193,288,542,442
- ผลประโยชน์ประจำปี	12	-	26,691,711,146
รวมส่วนของทุน		<u>1,048,310,683,329</u>	<u>864,581,837,349</u>
รวมหนี้สินและส่วนของทุน		<u>3,464,978,299,512</u>	<u>3,060,803,703,618</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ)

ผู้จัดการ

(นางขวัญกมล จิวาลัย)

ผู้อำนวยการ ฝ่ายการเงินและการบัญชี

ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2564	2563
รายได้			
ดอกเบี้ยรับ	13	29,446,004,274	31,428,367,696
กำไรจากเงินลงทุนสุทธิ		-	48,559,557,801
กำไรจากทองคำสุทธิ		-	56,394,213,347
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ		239,186,523,381	87,424,600,425
รายได้อื่น		335,322,164	1,112,780,420
รวมรายได้		<u>268,967,849,819</u>	<u>224,919,519,689</u>
ค่าใช้จ่าย			
ดอกเบี้ยจ่าย		26,860,493	50,840,336
ขาดทุนจากเงินลงทุนสุทธิ		43,625,038,236	-
ขาดทุนจากทองคำสุทธิ		11,310,502,991	-
ค่าธรรมเนียม		3,313,411,491	4,624,817,113
ค่าใช้จ่ายในการบริหารสินทรัพย์		275,582,241	249,813,274
ค่าใช้จ่ายอื่น		12,942,487	13,795,378
รวมค่าใช้จ่าย		<u>58,564,337,939</u>	<u>4,939,266,101</u>
กำไรสุทธิ	14	<u><u>210,403,511,880</u></u>	<u><u>219,980,253,588</u></u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

	2564	หน่วย : บาท 2563
กำไรสุทธิ	210,403,511,880	219,980,253,588
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น	-	-
กำไรเบ็ดเสร็จรวม	<u>210,403,511,880</u>	<u>219,980,253,588</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

	หน่วย : บาท		
	สำรองพิเศษ	ผลประโยชน์ประจำปี	รวม
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2563	644,583,138,550	-	644,583,138,550
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี			
รับบริจาคทองคำจากคณะศิษยานุศิษย์ของพระธรรมวิสุทธิมงคล	18,445,211	-	18,445,211
กำไรจากการดำเนินงาน	85,177,233,406	29,009,132,959	114,186,366,365
รับโอนค่าที่เพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา	108,111,309,036	-	108,111,309,036
โอนค่าใช้จ่ายที่ลดลงของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา	-	(2,317,421,813)	(2,317,421,813)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2563	837,890,126,203	26,691,711,146	864,581,837,349
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2564	837,890,126,203	26,691,711,146	864,581,837,349
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี			
รับบริจาคทองคำจากคณะศิษยานุศิษย์ของพระธรรมวิสุทธิมงคล	17,045,246	-	17,045,246
โอนเข้าบัญชีสะสมเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ชดใช้ความเสียหาย ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน	-	(26,691,711,146)	(26,691,711,146)
กำไรจากการดำเนินงาน	66,607,006,231	28,187,397,135	94,794,403,366
รับโอนค่าที่เพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา	159,273,160,418	-	159,273,160,418
โอนค่าใช้จ่ายที่ลดลงของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา	(15,476,654,769)	(28,187,397,135)	(43,664,051,904)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2564	1,048,310,683,329	-	1,048,310,683,329

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2564	2563
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
กำไรสุทธิ		210,403,511,880	219,980,253,588
รายการปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)			
จากกิจกรรมดำเนินงาน :			
(กำไร) ขาดทุนจากการปรับราคาสินทรัพย์		41,001,844,563	(45,461,744,392)
กำไรจากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนสินทรัพย์สุทธิ		(227,945,142,511)	(137,089,598,793)
ดอกเบี้ยรับ		(29,446,004,274)	(31,428,367,696)
เงินสดรับดอกเบี้ย		30,554,274,711	29,415,438,260
ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงสกุลเงินที่ใช้บันทึกบัญชีทองคำ		171	-
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงใน			
สินทรัพย์/หนี้สินดำเนินงาน		24,568,484,540	35,415,980,967
สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง (เพิ่มขึ้น)			
เงินฝากต่างประเทศ		48,381,329,005	(66,827,193,768)
เงินลงทุนในหลักทรัพย์		(237,064,396,106)	(135,302,140,164)
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)			
หนี้สินอื่น		444,918,866	594,864,301
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน		(163,669,663,695)	(166,118,488,664)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
เพิ่มธนบัตรออกใช้		220,000,000,000	280,000,000,000
สินทรัพย์คงเหลือในบัญชีผลประโยชน์ประจำปี 2563 โอนเข้า			
บัญชีสะสมเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ชดใช้ความเสียหาย			
ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน		(26,691,711,146)	-
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน		193,308,288,854	280,000,000,000
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในเงินสด		40,091,861	17,568,546,006
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ		29,678,717,020	131,450,057,342
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นปี		385,211,646,676	253,761,589,334
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นปี	5	414,890,363,696	385,211,646,676

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

72

ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

1. ข้อมูลทั่วไป

ทุนสำรองเงินตรา จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (พ.ร.บ. เงินตรา) มีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของเงินตรา โดยให้ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เป็นผู้รักษา และให้กันไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากสินทรัพย์อื่น ๆ ที่เป็นของ ธปท. ตามมาตรา 26 และ 28 แห่ง พ.ร.บ. เงินตรา

2. เกณฑ์การจัดทำงานการเงิน

งการเงินของทุนสำรองเงินตรา ธปท. ได้จัดทำขึ้นตามข้อกำหนดใน พ.ร.บ. เงินตรา และที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมาตรา 54 กำหนดให้การบัญชีของ ธปท. จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เว้นแต่คณะกรรมการ ธปท. จะกำหนดเฉพาะเรื่องเป็นอย่างอื่นเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไป ทั้งนี้ หลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป หมายถึงมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงแนวปฏิบัติที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชี

ในการจัดทำงานการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้บริหาร ธปท. ต้องใช้วิจารณญาณ การประมาณการ และข้อสมมติหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายการบัญชีและการรายงานจำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างจากที่ประมาณการไว้

ประมาณการและข้อสมมติที่ใช้ในการจัดทำงานการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างต่อเนื่อง การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกโดยวิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

3.1.1 รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา เว้นแต่จะเปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชีเป็นการเฉพาะ ส่วนรายได้อื่นที่มีใช้รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.1.2 ค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง สำหรับค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการฝากเงินในต่างประเทศที่มีอัตราดอกเบี้ยติดลบแสดงเป็นดอกเบี้ยจ่าย

3.2 ทุนสำรองเงินตรา ตาม พ.ร.บ. เงินตรา ประกอบด้วย 3 บัญชี ดังนี้

3.2.1 บัญชีทุนสำรองเงินตรา เป็นบัญชีที่หนุนหลังธนบัตรออกใช้

3.2.2 บัญชีสำรองพิเศษ เป็นบัญชีสะสมเงินคงเหลือของบัญชีผลประโยชน์ประจำปีในแต่ละปี และรับโอนค่าที่เพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา นอกจากนั้น สินทรัพย์ที่มีอยู่ในบัญชีสามารถโอนไปบัญชีทุนสำรองเงินตราเพื่อการออกใช้ธนบัตร และเมื่อมีการถอนธนบัตรดังกล่าวคืนจากธนบัตรออกใช้จะโอนสินทรัพย์ที่มีค่าเท่ากับจากบัญชีทุนสำรองเงินตราเข้าบัญชีสำรองพิเศษ

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.3 บัญชีผลประโยชน์ประจำปี บันทึกผลประโยชน์อันเกิดจากสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา บัญชีผลประโยชน์ประจำปี และบัญชีสำรองพิเศษในแต่ละปี รวมถึงบันทึกค่าใช้จ่ายที่ลดลงของบัญชีทุนสำรองเงินตรา และจ่ายค่าใช้จ่ายในแต่ละปี ได้แก่

(1) การพิมพ์ธนบัตร

(2) การออกและจัดการธนบัตร

(3) การชดเชยค่าแห่งสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราที่ลดลง

(4) การจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา บัญชีผลประโยชน์ประจำปี และบัญชีสำรองพิเศษ

สำหรับสินทรัพย์คงเหลือในบัญชีหลังจากหักค่าใช้จ่ายเมื่อสิ้นปีจะโอนเข้าบัญชีสำรองพิเศษหรือบัญชีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

3.3 การคำนวณค่าแห่งสินทรัพย์ที่เป็นหรือรับเข้าเป็นทุนสำรองเงินตรา

ทุนสำรองเงินตรา รับรู้และตัดรายการหลักทรัพย์ ณ วันส่งมอบ โดยสินทรัพย์ต่างประเทศ คำนวณตามราคาหรือจำนวน ดังนี้

3.3.1 ทองคำและหลักทรัพย์ต่างประเทศ คำนวณตามราคาในตลาดต่างประเทศเมื่อสิ้นปีแต่ละปี หากเป็นทองคำและหลักทรัพย์ต่างประเทศที่ซื้อในระหว่างปีคำนวณตามราคาที่ซื้อจนถึงเวลาตีราคาเมื่อสิ้นปีที่ซื้อ

3.3.2 เงินตราต่างประเทศ คำนวณตามจำนวนเงินฝากในขณะนั้น

3.3.3 หลักทรัพย์รัฐบาลไทย คำนวณตามราคาเป็นเงินตราต่างประเทศที่ซื้อหรือรับช่วงซื้อลดหรือที่ตราไว้แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

สินทรัพย์ต่างประเทศบันทึกบัญชีเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามอัตราตลาดต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี

ทองคำและเงินที่ได้รับบริจาคจะรับเข้าบัญชีสำรองพิเศษตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รับรู้และบันทึกบัญชีด้วยมูลค่าทองคำที่รับบริจาคหลังจากวิเคราะห์ความบริสุทธิ์ของทองคำแล้วด้วยราคาในตลาดต่างประเทศในวันที่ได้รับบริจาค

3.4 การตีราคาสินทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองเงินตรา

รพท. ตีราคาสินทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองเงินตราทุกสิ้นปี โดยใช้ราคาและอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน โดยผลต่างจากการตีราคาสินทรัพย์ (การปรับราคาและการปรับอัตราแลกเปลี่ยน) จะรับรู้เข้างบกำไรขาดทุน ทั้งนี้ ผลต่างจากการตีราคาสินทรัพย์ของบัญชีสำรองพิเศษและบัญชีผลประโยชน์ประจำปีจะรับรู้การเปลี่ยนแปลงเข้าบัญชีนั้น ๆ ยกเว้นผลต่างจากการตีราคาสินทรัพย์ของบัญชีทุนสำรองเงินตราจะรับรู้ค่าที่เพิ่มขึ้นเข้าบัญชีสำรองพิเศษ และรับรู้ค่าที่ลดลงโดยโอนชดเชยจากบัญชีผลประโยชน์ประจำปี

4. การจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

2564

รายการ	เครื่องมือทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่า ยุติธรรมผ่านกำไร หรือขาดทุน	เครื่องมือทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วยราคา ทุนตัดจำหน่าย	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน			
เงินสดและเงินฝาก		446,374	446,374
ทองคำ	301,999		301,999
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	2,706,758		2,706,758
สินทรัพย์อื่น	9,837	10	9,847
หนี้สินทางการเงิน			
ธนบัตรออกใช้ (บัญชีทุนสำรองเงินตรา)		2,409,485	2,409,485
หนี้สินอื่น		7,183	7,183

หน่วย : ล้านบาท

2563

รายการ	เครื่องมือทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่า ยุติธรรมผ่านกำไร หรือขาดทุน	เครื่องมือทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วยราคา ทุนตัดจำหน่าย	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน			
เงินสดและเงินฝาก		462,146	462,146
ทองคำ	281,674		281,674
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	2,307,000		2,307,000
สินทรัพย์อื่น	9,960	24	9,984
หนี้สินทางการเงิน			
ธนบัตรออกใช้ (บัญชีทุนสำรองเงินตรา)		2,189,485	2,189,485
หนี้สินอื่น		6,737	6,737

5. เงินสดและเงินฝาก ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2564	2563
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		
เงินฝากธนาคารแห่งประเทศไทย (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	71	66
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	414,819	385,145
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	414,890	385,211
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทเงินฝากประจำ)	31,484	76,935
รวม	446,374	462,146

2

6. ทองคำ

ทองคำ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และ 2563 มีจำนวน 301,999 ล้านบาท และ 281,674 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมูลค่าทองคำที่เพิ่มขึ้นเป็นผลจากการตีราคาและปรับอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ และเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2564 ทุนสำรองเงินตราได้รับมอบทองคำจากคณะศิษยานุศิษย์ของพระธรรมวิสุทธิมงคล (หลวงตาพระมหาบัวญาณสัมปันโน) หลังจากเจาะวิเคราะห์หาค่าความบริสุทธิ์แล้วคิดเป็น 9,984.21 กรัม หรือเทียบเท่า 320.999 ทROYเอานซ์ (XAU) ซึ่งคิดเป็นจำนวนเงินมูลค่า 17 ล้านบาท โดยบันทึกทองคำดังกล่าวเข้าบัญชีสำรองพิเศษด้วยราคาตลาด ณ วันรับบริจาค

7. เงินลงทุนในหลักทรัพย์

เงินลงทุนในหลักทรัพย์เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
ตัวเงินค้ำและตราสารหนี้ระยะสั้น	273,676	143,482
พันธบัตรและตราสารหนี้ระยะยาว	2,433,082	2,163,518
รวม	<u>2,706,758</u>	<u>2,307,000</u>

8. สินทรัพย์อื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
ดอกเบี้ยค้างรับจากเงินลงทุนในหลักทรัพย์	9,837	9,960
ดอกเบี้ยค้างรับจากเงินฝาก	4	18
อื่น ๆ	6	6
รวม	<u>9,847</u>	<u>9,984</u>

9. ธนบัตรออกใช้ (บัญชีทุนสำรองเงินตรา)

สินทรัพย์หมุนหลังธนบัตรออกใช้ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
เงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	391,942	382,996
หลักทรัพย์ต่างประเทศ	2,017,543	1,806,489
รวม	<u>2,409,485</u>	<u>2,189,485</u>

9. ธนบัตรออกใช้ (บัญชีทุนสำรองเงินตรา) (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 สินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราก่อนตีราคาประจำปี มีจำนวน 2,409,485 ล้านบาท เมื่อตีราคาสินทรัพย์ประจำปีแล้ว มีกำไรจากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศประจำปี จำนวน 157,562 ล้านบาท จึงได้โอนค่าที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวเข้าบัญชีสำรองพิเศษ แต่มีผลขาดทุนจากการปรับราคาเงินลงทุนประจำปี จำนวน 29,954 ล้านบาท จึงได้โอนสินทรัพย์จากบัญชีผลประโยชน์ประจำปีคงเหลือ ณ วันสิ้นปี จำนวน 14,478 ล้านบาท และสินทรัพย์จากบัญชีสำรองพิเศษ จำนวน 15,476 ล้านบาท ชดเชยค่าที่ลดลงดังกล่าว เพื่อให้มูลค่าของสินทรัพย์หมุนหลังธนบัตรออกใช้ในบัญชีทุนสำรองเงินตรามีค่ารวมกันทั้งสิ้นร้อยละร้อยของจำนวนธนบัตรออกใช้

10. หนี้สินอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
เจ้าหนี้ ธปท.	55	45
เจ้าหนี้กิจการธนบัตร	7,113	6,686
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	15	6
รวม	<u>7,183</u>	<u>6,737</u>

11. สำรองพิเศษ มีการเคลื่อนไหวดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
ยอดยกมา ณ วันที่ 1 มกราคม	837,890	644,583
ทองคำรับบริจาค	17	19
	<u>837,907</u>	<u>644,602</u>
กำไรสุทธิสำหรับปี	<u>210,404</u>	<u>193,288</u>
ยอดยกไป ณ วันที่ 31 ธันวาคม	<u>1,048,311</u>	<u>837,890</u>

12. ผลประโยชน์ประจำปี ประกอบด้วย

บัญชีผลประโยชน์ประจำปี 2564 มีกำไรก่อนโอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงจากการตีราคาสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี 14,478 ล้านบาท กำไรจำนวนดังกล่าวได้โอนไปชดใช้มูลค่าสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราที่ลดลงทั้งจำนวน จึงไม่มีกำไรคงเหลือในบัญชีผลประโยชน์ประจำปี

บัญชีผลประโยชน์ประจำปี 2563 มีกำไรสุทธิจำนวน 26,692 ล้านบาท ซึ่งได้โอนให้ ธปท. เพื่อโอนเข้าบัญชีสะสมเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ชดใช้ความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ตามมาตรา 7 (2) แห่งพระราชกำหนดปรับปรุงการบริหารหนี้เงินกู้ที่กระทรวงการคลังกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2555

๒

13. ดอกเบี้ยรับ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
ดอกเบี้ยรับจากหลักทรัพย์ต่างประเทศ	29,350	31,295
ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากต่างประเทศ	96	133
รวม	<u>29,446</u>	<u>31,428</u>

14. ผลการดำเนินงานสำหรับปี 2564 และ 2563 ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท			
	2564			
	ทุนสำรอง เงินตรา	สำรอง พิเศษ	ผลประโยชน์ ประจำปี	รวม
รายได้				
ดอกเบี้ยรับ	-	-	29,446	29,446
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ	157,562	79,642	1,983	239,187
รายได้อื่น	-	-	335	335
รวมรายได้	<u>157,562</u>	<u>79,642</u>	<u>31,764</u>	<u>268,968</u>
ค่าใช้จ่าย				
ดอกเบี้ยจ่าย	-	-	27	27
ขาดทุน (กำไร) จากเงินลงทุนสุทธิ	41,953	1,724	(52)	43,625
ขาดทุนจากทองคำสุทธิ	-	11,311	-	11,311
ค่าธบัตร	-	-	3,313	3,313
ค่าใช้จ่ายในการบริหารสินทรัพย์	-	-	275	275
ค่าใช้จ่ายอื่น	-	-	13	13
รวมค่าใช้จ่าย	<u>41,953</u>	<u>13,035</u>	<u>3,576</u>	<u>58,564</u>
กำไรจากการดำเนินงาน	<u>115,609</u>	<u>66,607</u>	<u>28,188</u>	<u>210,404</u>
โอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงจากการขายสินทรัพย์ในบัญชี				
ทุนสำรองเงินตรา ระหว่างปีจากเงินลงทุน	11,999	1,711	(13,710)	-
กำไรก่อนโอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงในบัญชี				
ทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี	127,608	68,318	14,478	210,404
โอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงจากการตีราคาสินทรัพย์ในบัญชี				
ทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี				
จากการปรับราคาเงินลงทุน	29,954	(15,476)	(14,478)	-
จากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	(157,562)	157,562	-	-
กำไรสุทธิ	<u>-</u>	<u>210,404</u>	<u>-</u>	<u>210,404</u>

14. ผลการดำเนินงานสำหรับปี 2564 และ 2563 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	2563			
	ทุนสำรอง เงินตรา	สำรอง พิเศษ	ผลประโยชน์ ประจำปี	รวม
รายได้				
ดอกเบี้ยรับ	-	-	31,428	31,428
กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนสุทธิ	46,225	2,360	(26)	48,559
กำไรจากทองคำสุทธิ	-	56,394	-	56,394
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ	59,569	26,423	1,433	87,425
รายได้อื่น	-	-	1,113	1,113
รวมรายได้	105,794	85,177	33,948	224,919
ค่าใช้จ่าย				
ดอกเบี่ยจ่าย	-	-	51	51
ค่าธนบัตร	-	-	4,625	4,625
ค่าใช้จ่ายในการบริหารสินทรัพย์	-	-	250	250
ค่าใช้จ่ายอื่น	-	-	13	13
รวมค่าใช้จ่าย	-	-	4,939	4,939
กำไรจากการดำเนินงาน	105,794	85,177	29,009	219,980
โอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงจากการขายสินทรัพย์ในบัญชี				
ทุนสำรองเงินตรา ระหว่างปีจากเงินลงทุน	(2,726)	5,043	(2,317)	-
กำไรก่อนโอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงในบัญชี				
ทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี	103,068	90,220	26,692	219,980
โอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงจากการตีราคาสินทรัพย์ในบัญชี				
ทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี				
จากการปรับราคาเงินลงทุน	(43,499)	43,499	-	-
จากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	(59,569)	59,569	-	-
กำไรสุทธิ	-	193,288	26,692	219,980

72

15. การบริหารความเสี่ยงของทุนสำรองเงินตรา

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงของ ธปท. ยึดหลักการมีธรรมาภิบาล โดยจัดให้มีคณะกรรมการต่าง ๆ ทำหน้าที่ดูแลและจัดการการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. เช่น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (คบส.) และ คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (อสง.) นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการกำกับดูแลความเสี่ยง (กคส.) ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการ ธปท. ประกอบด้วย กรรมการ ธปท. ที่ไม่ใช่ผู้บริหาร ธปท. และผู้ทรงคุณวุฒิ จากภายนอก เพื่อทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการ ธปท. ในการดูแลการบริหารความเสี่ยงและกระบวนการบริหารจัดการ ความเสี่ยงในภาพรวมของ ธปท. เพื่อสร้างความมั่นใจว่าคณะกรรมการ ธปท. และผู้บริหารระดับสูงได้ตระหนักถึง ความเสี่ยงหลักที่อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานของ ธปท. ภายใต้การบริหารจัดการความเสี่ยง ที่มีธรรมาภิบาลและเป็นมาตรฐานสากล

ในการดำเนินงานตามนโยบายของคณะกรรมการ ธปท. จัดให้มีสายบริหารความเสี่ยงองค์กร (สบส.) ทำหน้าที่บริหารจัดการความเสี่ยงของ ธปท. โดยมีฝ่ายบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (ฝสจ.) ดูแลการดำเนินงาน บริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเงิน และฝ่ายบริหารความเสี่ยงภาพรวม (ฝสภ.) ดูแลด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง ด้านภาพรวมและปฏิบัติการ

15.1 ความเสี่ยงทางการเงิน

ความเสี่ยงทางการเงินหลักของทุนสำรองเงินตราเป็นความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) ซึ่งเกิดจากการที่สินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ต่างประเทศที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมาย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของสาธารณชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศในด้านเสถียรภาพของเงินบาท ดังนั้น เมื่อแปลงค่าสินทรัพย์ต่างประเทศเหล่านี้เป็นเงินบาท จะส่งผลให้เกิดกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน แม้ว่า สินทรัพย์ดังกล่าวจะยังคงมีมูลค่าที่เป็นเงินตราต่างประเทศจำนวนเท่าเดิมก็ตาม ยิ่งค่าเงินบาทหรือเงินตรา ต่างประเทศมีความผันผวนมาก กำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนก็จะมีผลผันผวนมากขึ้นตาม

อย่างไรก็ดี ส่วนของทุนในทุนสำรองเงินตรามีขนาดเพียงพอที่จะสามารถรองรับความเสี่ยง ด้านอัตราแลกเปลี่ยนได้ระดับหนึ่ง

15.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ

ในการบริหารจัดการทุนสำรองเงินตราซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเงินสำรองระหว่างประเทศนั้น จะคำนึงถึง ความมั่นคง สภาพคล่อง และผลประโยชน์ตอบแทนของสินทรัพย์ตลอดจนความเสี่ยงในการบริหารจัดการเป็น สำคัญ ซึ่งการนำเงินสำรองระหว่างประเทศไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศนั้นจะส่งผลให้เกิดฐานะเปิดต่อ ความเสี่ยงทางการเงินทั้งความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และความเสี่ยง ด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)

วัตถุประสงค์หลักในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรอง ระหว่างประเทศ มีดังนี้

- ก. รักษามูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศเมื่อวัดค่าตามสกุลเงินที่มีความมั่นคงสูง
- ข. ความเสี่ยงทางการเงินโดยรวมของเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และ มีการกระจายความเสี่ยงที่ดี

15.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ (ต่อ)

ธปท. มีกรอบและแนวทางในการบริหารความเสี่ยง เพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ ดังนี้

15.2.1 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk)

ความเสี่ยงด้านตลาด คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาด ซึ่งปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านตลาดอาจจำแนกได้เป็น 2 ประเภทหลัก คือ อัตราดอกเบี้ย (Interest Rates) ซึ่งเกิดกับการลงทุนในตราสารหนี้ และอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rates) ซึ่งเกิดกับการลงทุนในสกุลเงิน

ธปท. บริหารความเสี่ยงด้านตลาดโดยการกำหนดองค์ประกอบของสินทรัพย์และสกุลเงินของกองทุนที่ใช้เป็นดัชนีอ้างอิง (Benchmark Portfolio) ให้มีการเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนและความเสี่ยงที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน และอยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด ความเสี่ยงด้านตลาดของการบริหารกองทุนถูกวัดด้วยค่าความผันผวนของส่วนต่างระหว่างผลตอบแทนของกองทุนและผลตอบแทนของดัชนีอ้างอิง (Tracking Error) โดย ธปท. มีการกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Tracking Error Limits) และมีระบบงานที่สามารถควบคุมติดตามการเบี่ยงเบนให้อยู่ภายในระดับความเสี่ยงที่กำหนด นอกจากนี้ ธปท. ยังมีการทำ Scenario Analysis ซึ่งรวมถึงการทำ Stress Test เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลกระทบหรือผลขาดทุนสูงสุดที่อาจเกิดขึ้นต่อกองทุนภายใต้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในทางลบที่รุนแรงที่สามารถเกิดขึ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด (Value-at-Risk)

15.2.2 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk)

ความเสี่ยงด้านเครดิต คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจไม่ได้รับการชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ย หรือมีผลขาดทุนจากการที่คู่ค้าหรือผู้ออกตราสารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีกับ ธปท. ความเสี่ยงนี้รวมถึงความเสี่ยงที่มูลค่าตลาดของตราสารหนี้ลดลงจากการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Downgrades) ของตราสารหนี้หรือของผู้ออกตราสารหนี้

ธปท. มีการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตโดยกำหนดเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่รัดกุม เช่น ฐานะเปิดความเสี่ยงต่อคู่ค้ารวมเพื่อควบคุมความเสี่ยงด้านเครดิตในภาพรวมให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การกำหนดวงเงินต่อรายคู่ค้าหรือผู้ออกตราสารไม่ให้กระจุกตัวในรายใดรายหนึ่งมากเกินไป ธปท. มีการวัดและติดตามความเสี่ยงด้านเครดิตผ่านการคำนวณ Expected Credit Loss และการใช้เครื่องชี้แนวโน้มการปรับลดอันดับเครดิตก่อนการปรับลดอันดับเครดิตจริง

15.2.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องอาจเกิดจากการที่ ธปท. ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ภายในเวลาที่ต้องการโดยมีต้นทุนที่เหมาะสม ธปท. มีการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดยการกำหนดระดับสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ (Illiquid Assets) ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม จากการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำ (Illiquidity Premium) และผลเสียหายทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ต้องขายสินทรัพย์นั้น

15.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ (ต่อ)

นอกเหนือจากแนวทางและเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงของเงินสำรองทางการข้างต้น ธปท. โดยฝ่ายบริหารความเสี่ยงทางการเงิน มีการศึกษา ติดตาม พัฒนาการของตลาดและเครื่องมือทางการเงินใหม่ ๆ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในเกณฑ์การกำกับดูแลของทางการในต่างประเทศ และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานการบริหารและกำกับดูแลความเสี่ยงทางการเงินอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าการบริหารเงินสำรองทางการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

15.3 การบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ

ฝ่ายบริหารความเสี่ยงภาพรวมเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการพัฒนารอบ เครื่องมือและกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการของ ธปท. ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยมีการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงองค์กร และปรับปรุงแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจว่า ธปท. จะสามารถดำเนินงานให้บรรลุตามพันธกิจของ ธปท. ได้ โดย ธปท. มีแนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงที่สำคัญ ดังนี้

15.3.1 การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Risk Management) ธปท. ได้ดำเนินการตามกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถบ่งชี้ วิเคราะห์ และติดตามประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญ ตลอดจนปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ และมาตรฐานด้าน IT ได้อย่างเหมาะสมและทันการณ์ โดยมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (อสท.) ทำหน้าที่กลั่นกรอง กรอบ นโยบาย และแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ ธปท. รวมถึงอนุมัติและติดตามการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ ธปท. ภายในกรอบที่คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (คบส.) กำหนด โดยในปี 2564 ธปท. ได้ออกแนวปฏิบัติเพิ่มเติม ได้แก่ แนวปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงด้าน IT จากบุคคลภายนอก เพื่อบริหารความเสี่ยงจากการใช้บริการ การเชื่อมต่อ และการเข้าถึงข้อมูลจากบุคคลภายนอกที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงแนวปฏิบัติการใช้เทคโนโลยีของส่วนงานเพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการใช้งาน เทคโนโลยีและความเสี่ยงภายใต้มาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้ เพื่อให้สามารถรับมือต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่มีความรุนแรง ซับซ้อน และคาดการณ์ได้ยากมากขึ้นนั้น ธปท. ได้ยกระดับประสิทธิภาพของระบบป้องกันภัยไซเบอร์ และเพิ่มขีดความสามารถในการตรวจจับภัยไซเบอร์ของ ธปท. อย่างต่อเนื่อง เช่น Platform สำหรับการปฏิบัติงานที่บ้าน (Work From Home) ตามมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการตรวจจับและตอบสนองภัยคุกคามขั้นสูง การปรับเพิ่มศูนย์ติดตามและจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ (Security Operation Center - SOC) ให้เป็นแบบอัตโนมัติ และการทดสอบเจาะระบบเชิงลึก เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้ยกระดับความพร้อมของบุคลากร ทั้งด้าน Digital Mindset และ Digital Capability รวมทั้งเพิ่มความเข้มข้นในการทดสอบความตระหนักรู้ด้านภัยไซเบอร์ การตอบสนองต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินด้านไซเบอร์ทั้งในระดับปฏิบัติการและผู้บริหาร และขยายเครือข่ายความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลภัยไซเบอร์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

15.3 การบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ (ต่อ)

15.3.2 การบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Risk Management) ธปท. ได้พัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายเพื่อใช้สำหรับการติดตามและประเมินความเสี่ยง รวมทั้งพัฒนากลไกการติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ธปท. นอกจากนี้ ธปท. โดยฝ่ายบริหารความเสี่ยงภาพรวมในฐานะผู้รับผิดชอบงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของ ธปท. ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้พัฒนากอบการบริหารความเสี่ยงด้านข้อมูล (Data Protection Risk Management Framework) ตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงระบบป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล (Data Leak Prevention) เพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกฎหมาย รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรภายในองค์กรเกิดความตระหนักเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนมีการประกาศเผยแพร่นโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Privacy Policy) ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสาธารณชนภายนอกได้รับทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ หลักการ มาตรการรักษาความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคลของ ธปท. โดยมีแผนงานที่จะประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือและกรอบการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลต่อไป

15.3.3 การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management) ธปท. ได้พัฒนาการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจอย่างต่อเนื่อง โดย ธปท. ได้จัดทำนโยบายการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจเพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจอย่างเป็นระบบ ซึ่งได้รับการรับรองตามมาตรฐานการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (ISO 22301:2019) สำหรับระบบการชำระเงินที่ ธปท. ดูแล (BAHTNET และ ICAS) และสำหรับงานภายในที่เป็นสมาชิก BAHTNET ทั้งนี้ ในปี 2564 ธปท. ได้ดำเนินงานตามแผนฉุกเฉินและบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 โดยมีการติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง รวมถึงวางระบบการบริหารจัดการ จัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้พอเพียง เพิ่มสถานที่ปฏิบัติงานสำรองสำหรับงานสำคัญที่จำเป็นต้องปฏิบัติงานต่อเนื่องภายในสำนักงาน และเตรียมแผนฉุกเฉินเพื่อให้พนักงานที่ปฏิบัติงานสำคัญดังกล่าวสามารถปฏิบัติงานจากนอกสถานที่ทำการได้เพิ่มขึ้น โดยมีการวางมาตรการควบคุมความเสี่ยงและการรักษาความมั่นคงปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความเสี่ยงจากการถูกโจมตีทางไซเบอร์ และความเสี่ยงข้อมูลสำคัญรั่วไหล ให้เป็นไปตามมาตรฐาน นอกจากนี้ ธปท. ได้จัดหาวัคซีนให้พนักงานและครอบครัว รวมถึงลูกจ้าง Outsource รวมทั้งจัดหาชุดตรวจ Antigen Test Kit มาตรฐานคัดกรองพนักงานก่อนเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ พร้อมทั้งออกมาตรการจัดการความเสี่ยงตามความเหมาะสมของสถานการณ์ และสอดคล้องกับข้อกำหนดของกระทรวงสาธารณสุขและมาตรการภาครัฐ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้พนักงาน ธปท. มีความปลอดภัย และสามารถดำเนินงานตามพันธกิจได้อย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้สามารถติดตามและรายงานความเสี่ยงสำคัญได้อย่างต่อเนื่อง ทันการณ์ และมีประสิทธิภาพ ธปท. ได้พัฒนา Platform บริหารจัดการความเสี่ยงด้วยข้อมูลความเสี่ยงสำคัญในรูปแบบดิจิทัล รวมถึงบูรณาการกระบวนการทำงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่าง 3 Lines of Defense ตามแนวคิด Governance, Risk, and Compliance (GRC) ตลอดจนใช้เครื่องมือสำคัญในการบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการของ ธปท. ดังนี้

๒

15.3 การบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ (ต่อ)

(1) การประเมินความเสี่ยงและการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self-Assessment - CSA) ธปท. กำหนดให้ทุกสายงานดำเนินการประเมินความเสี่ยงอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อบ่งชี้และประเมินความเสี่ยงสำคัญที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ แผนงานปกติของสายงาน และประเด็นที่ต้องประเมินตามข้อกำหนดภาครัฐและหลักเกณฑ์ของ ธปท. รวมทั้งวิเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยง และความเพียงพอของการควบคุมภายในปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้กำหนดมาตรการปิดความเสี่ยงภาพรวมขององค์กร และปรับปรุงการควบคุมภายในของกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

(2) ตัวชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicators - KRIs) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลของสถานะความเสี่ยง (Risk Exposure) ครอบคลุมความเสี่ยงระดับองค์กรและความเสี่ยงสำคัญ โดยมีการรายงานผลการติดตามความเสี่ยงสำคัญ (Risk Dashboard) และความคืบหน้าของแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการความเสี่ยง ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. เป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อให้มั่นใจว่าความเสี่ยงดังกล่าวอยู่ในระดับที่ ธปท. ยอมรับได้ และสามารถกำหนดแนวทางแก้ไขหรือป้องกันได้ทันการณ์

(3) การรายงานเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk Incident Reporting) ธปท. กำหนดให้ส่วนงานที่ได้รับความเสียหายและส่วนงานที่รับผิดชอบโดยตรงรายงานเหตุการณ์ความเสียหาย (Loss Incident) หรือเหตุการณ์ที่สามารถหลีกเลี่ยงความเสียหายไว้ได้ (Near-miss) ผ่านช่องทางระบบการบริหารความเสี่ยง (Risk Management System - RMS) เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับวิเคราะห์สาเหตุความเสี่ยงและกำหนดมาตรการจัดการและป้องกันเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

16. มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน

16.1 มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินแยกแสดงตามลำดับชั้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และ 2563 สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม แยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

2564				
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ	2,706,758	-	-	2,706,758
ทองคำ	301,999	-	-	301,999
สินทรัพย์อื่น	9,837	-	-	9,837
รวม	3,018,594	-	-	3,018,594

หน่วย : ล้านบาท

2563				
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ	2,307,000	-	-	2,307,000
ทองคำ	281,674	-	-	281,674
สินทรัพย์อื่น	9,960	-	-	9,960
รวม	2,598,634	-	-	2,598,634

2

16.2 ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ระดับ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์อย่างเดียวกันและ ธปท. สามารถเข้าถึง ณ วันที่วัดมูลค่า

ระดับ 2 เป็นราคาเสนอซื้อขายที่คำนวณโดยใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้โดยตรงหรือโดยอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้น

ระดับ 3 เป็นราคาเสนอซื้อขายที่คำนวณจากแบบจำลองและเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้จากตลาดซึ่งนำมาใช้กับสินทรัพย์นั้น

16.3 วิธีการวัดมูลค่าและเทคนิคที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศและทองคำ ใช้ราคาตลาดที่เผยแพร่โดยสถาบันที่เป็นที่ยอมรับในตลาดนั้น ๆ โดยพิจารณาจากสภาพคล่องของหลักทรัพย์และตลาดซื้อขายหลักทรัพย์นั้นเป็นสำคัญ กรณีที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่อง สถาบันผู้เผยแพร่ข้อมูลราคาจะใช้ราคาอ้างอิงจากกลุ่มสถาบันการเงินผู้ค้าหลักทรัพย์โดยตรง กรณีที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่มีสภาพคล่องหรือในตลาดที่ไม่มีสภาพคล่อง ซึ่งไม่มีราคาตลาดที่น่าเชื่อถือ ผู้จัดทำข้อมูลราคาจะคำนวณมูลค่าด้วยแบบจำลองที่ใช้กันแพร่หลายโดยใช้ข้อมูลราคาตลาดของสินทรัพย์ที่เทียบเคียงกันได้

17. การจัดประเภทรายการใหม่

ข้อมูลในงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ที่นำมาแสดงเปรียบเทียบกับจัดประเภทรายการใหม่บางรายการ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกับรายการในงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564 โดยไม่มีผลกระทบกับงบกำไรขาดทุนที่ได้รายงานไว้แล้ว

	ก่อนการจัด ประเภท	จัดประเภทใหม่	หน่วย : ล้านบาท หลังการจัด ประเภทใหม่
กำไรจากทองคำสุทธิ	55,591	803	56,394
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ	88,228	(803)	87,425

18. การอนุมัติงบการเงิน

คณะกรรมการ ธปท. อนุมัติให้ออกงบการเงินนี้ เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2565

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินของกิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย (กิจการ) ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 งบกำไรขาดทุน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น และงบกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของกิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากกิจการตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปี นั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินคาดว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะได้รับรายงานประจำปีภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่อการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนอการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกิจการในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกิจการหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกิจการ

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อ

ข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกิจการ

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปรูเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปรูว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกิจการในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กิจการต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางสาววิไลวรรณ พรหมอยู่)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ 5

(นางเปรมฤดี ทรงศิริ)

นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564

		หน่วย : บาท	
	หมายเหตุ	2564	2563
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและเงินฝาก	4	1,491,129,760	1,777,642,332
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	5	7,319,405,966	6,878,638,882
สินค้าคงเหลือ	6	2,276,869,582	2,344,521,288
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		2,727,905	2,691,924
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		11,090,133,213	11,003,494,426
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ลูกหนี้ไม่หมุนเวียนอื่น	7	475,000,000	600,000,000
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	8	3,520,837,477	3,652,243,437
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	9	22,940,406	26,419,988
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	10	17,360,027	17,464,278
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		4,036,137,910	4,296,127,703
รวมสินทรัพย์		15,126,271,123	15,299,622,129

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2564	2563
หนี้สินและส่วนของทุน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น	11	190,028,370	172,735,774
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		9,628,777	14,659,210
รวมหนี้สินหมุนเวียน		199,657,147	187,394,984
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน	12	3,582,548,159	3,782,476,117
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		59,266,572	62,163,941
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		3,641,814,731	3,844,640,058
รวมหนี้สิน		3,841,471,878	4,032,035,042
ส่วนของทุน			
ทุนเพื่อการจัดตั้งกิจการธนบัตร		9,938,461,543	9,938,461,543
เงินสำรองทั่วไป	13	993,846,154	993,846,154
กำไรสะสม		352,491,548	335,279,390
รวมส่วนของทุน		11,284,799,245	11,267,587,087
รวมหนี้สินและส่วนของทุน		15,126,271,123	15,299,622,129

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ)

ผู้ว่าการ

นางขวัญกมล จิवालย์

(นางขวัญกมล จิवालย์)

ผู้อำนวยการ ฝ่ายการเงินและการบัญชี

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

		หน่วย : บาท
	หมายเหตุ	2564
		2563
รายได้จากการขาย	14	3,313,411,491
ต้นทุนขาย	15	(1,946,767,506)
กำไรขั้นต้น		1,366,643,985
รายได้อื่น	16	60,339,533
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	17	(1,034,967,384)
กำไรสุทธิ		392,016,134

๒.

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

	2564	หน่วย : บาท 2563
กำไรสุทธิ	392,016,134	1,619,322,327
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น		
รายการที่ไม่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้		
ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง		
ขาดทุนจากการประมาณการตาม		
หลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(39,524,586)	(1,284,042,937)
รวมขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	(39,524,586)	(1,284,042,937)
กำไรเบ็ดเสร็จรวม	352,491,548	335,279,390
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้		

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

หน่วย : บาท

	ทุนเพื่อการจัดตั้ง			
	กิจการธนบัตร	เงินสำรองทั่วไป	กำไรสะสม	รวม
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2563	9,938,461,543	993,846,154	1,112,653,674	12,044,961,371
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี				
โอนกำไรสะสมเข้าบัญชีผลประโยชน์ประจำปีทุนสำรองเงินตรา	-	-	(1,112,653,674)	(1,112,653,674)
กำไรสุทธิ	-	-	1,619,322,327	1,619,322,327
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	-	(1,284,042,937)	(1,284,042,937)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2563	9,938,461,543	993,846,154	335,279,390	11,267,587,087
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2564	9,938,461,543	993,846,154	335,279,390	11,267,587,087
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี				
โอนกำไรสะสมเข้าบัญชีผลประโยชน์ประจำปีทุนสำรองเงินตรา	-	-	(335,279,390)	(335,279,390)
กำไรสุทธิ	-	-	392,016,134	392,016,134
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	-	(39,524,586)	(39,524,586)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2564	9,938,461,543	993,846,154	352,491,548	11,284,799,245

ป.

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

	หน่วย : บาท	
	2564	2563
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไรสุทธิ	392,016,134	1,619,322,327
รายการปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)		
จากกิจกรรมดำเนินงาน :		
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	432,288,419	436,948,391
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	(4,397,677)	(388,523)
ผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยน/การด้อยค่าที่มีต่อเงินสดและเงินฝาก	(17,264,538)	(8,783,062)
ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี (เพิ่มขึ้น) ลดลง สุทธิ	104,251	(9,028)
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (เพิ่มขึ้น) ลดลง สุทธิ	(132,574)	172,548
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้นสุทธิ	24,204,391	56,797,317
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	86,836,277	95,691,629
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงใน		
สินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	913,654,683	2,199,751,599
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง		
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	(440,634,510)	(625,131,028)
สินค้าคงเหลือ	67,651,706	30,850,095
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(35,981)	124,283
ลูกหนี้ไม่หมุนเวียนอื่น	125,000,000	125,000,001
หนี้สินดำเนินงาน เพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น	(6,911,796)	(15,274,841)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(5,030,433)	5,294,330
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	(2,897,369)	(874,879)
จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	(326,288,820)	(278,842,730)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	324,507,480	1,440,896,830
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(290,480,189)	(166,405,849)
เงินสดรับจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	5,509,700	712,125
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(8,034,711)	(198,485)
เงินสดสุทธิใช้ในกิจกรรมลงทุน	(293,005,200)	(165,892,209)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		
โอนกำไรสะสมเข้าบัญชีผลประโยชน์ประจำปีทุนสำรองเงินตรา	(335,279,390)	(1,112,653,674)
เงินสดสุทธิใช้ในกิจกรรมจัดหาเงิน	(335,279,390)	(1,112,653,674)
ผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยน/การด้อยค่าที่มีต่อเงินสดและเงินฝาก	17,264,538	8,783,062
เงินสดและเงินฝาก เพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(286,512,572)	171,134,009
เงินสดและเงินฝาก ณ วันต้นงวด	1,777,642,332	1,606,508,323
เงินสดและเงินฝาก ณ วันสิ้นสุดงวด	1,491,129,760	1,777,642,332

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564

1. ข้อมูลทั่วไป

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย (สายออกบัตรธนาคาร) อยู่ภายใต้ข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ว่าด้วยการบริหารกิจการธนบัตร พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ ผลิตและบริหารจัดการธนบัตรอย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย เพื่อให้ธนบัตรหมุนเวียนมีสภาพดี ยากต่อการปลอมแปลง และเพียงพอต่อความต้องการของระบบเศรษฐกิจ เป็นที่เชื่อมั่นและพึงพอใจของประชาชน

2. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป หมายถึง มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงการตีความและแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชี

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย ต้องใช้วิธีการถนอม การประมาณการ และข้อสมมติหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายการบัญชี และการรายงานจำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างจากที่ประมาณการไว้

ประมาณการและข้อสมมติที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างต่อเนื่อง การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกโดยวิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

รายได้จากการขายรับรู้เมื่อได้โอนอำนาจควบคุมในสินค้าให้ลูกค้าแล้ว

รายได้อื่น ๆ และค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.2 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน กำไรหรือขาดทุนจากการแปลงค่าจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุน

3.3 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับหลังหักด้วย ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ถ้ามี)

3.4 สินค้ำคงเหลือ

สินค้ำคงเหลือแสดงมูลค่าตามราคาทุนถัวเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving Average) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (Net Realizable Value) แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

3.5 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดินแสดงด้วยราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม

อาคารและอุปกรณ์จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ เมื่อมีอายุการให้ประโยชน์เกินกว่า 1 ปี และค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

<u>ประเภทสินทรัพย์</u>	<u>อายุการให้ประโยชน์</u>
อาคาร สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง	5 - 20 ปี
เครื่องจักร และอุปกรณ์	3 - 15 ปี

วิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคา อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์ มีการทบทวนทุกสิ้นปี

3.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าตัดจำหน่ายสะสม ค่าตัดจำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ 5 - 10 ปี

3.7 การคำนวณต้นทุนการผลิต

ธนบัตรคำนวณโดยใช้วิธีต้นทุนช่วงการผลิต (Process Cost Method)

3.8 ผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงาน

3.8.1 โครงการสมทบเงิน

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ให้พนักงานที่เป็นสมาชิกจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และให้กิจการธนบัตร จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด กองทุนนี้ ได้จดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แล้ว เงินส่วนที่กิจการธนบัตรจ่ายสมทบเข้ากองทุนดังกล่าว รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

3.8.2 โครงการผลประโยชน์

โครงการผลประโยชน์ ประกอบด้วย โครงการบำเหน็จบำนาญ ตามข้อบังคับ ธปท. ว่าด้วยเงินทุนเลี้ยงชีพ และโครงการรักษาพยาบาลหลังออกจากงาน ตามระเบียบ ธปท. เรื่อง การรักษาพยาบาล

ภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์ประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) แสดงเป็นหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานด้วยมูลค่าปัจจุบัน และรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน สำหรับกำไรขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในงวดที่เกิดขึ้น

4. เงินสดและเงินฝาก ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
เงินสด	2	2
เงินฝากธนาคารแห่งประเทศไทย	837	1,038
เงินฝากธนาคารพาณิชย์	652	738
รวม	<u>1,491</u>	<u>1,778</u>

กิจการธนบัตรมีนโยบายรักษาระดับเงินสดและเงินฝากธนาคาร เพื่อให้มีสภาพคล่องที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการจ่ายชำระภาระที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจตามปกติ

เงินสดและเงินฝากได้จัดประเภทและวัดมูลค่าตามราคาทุนตัดจำหน่าย

5. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
ลูกหนี้การค้า	7,113	6,686
ลูกหนี้หมุนเวียนอื่น		
ลูกหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	2	2
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	75	65
ลูกหนี้จากการจำหน่ายสินทรัพย์ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	125	125
อื่น ๆ	4	1
รวม	<u>7,319</u>	<u>6,879</u>

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่นได้จัดประเภทและวัดมูลค่าตามราคาทุนตัดจำหน่าย

6. สินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
สินค้าสำเร็จรูปธนบัตร	1,383	1,437
งานระหว่างทำ	96	149
งานระหว่างทำผลิตภัณฑ์คงค้าง	8	23
วัตถุดิบและวัสดุคงคลัง	789	735
รวม	<u>2,276</u>	<u>2,344</u>

๒.

7. ลูกหนี้ไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2564	2563
ลูกหนี้จากการจำหน่ายสินทรัพย์ส่วนที่ถึงกำหนดชำระเกิน 1 ปี	475	600
รวม	475	600

กิจการรณบัตรได้จัดประเภทและวัดมูลค่าของลูกหนี้ไม่หมุนเวียนอื่นตามราคาทุนตัดจำหน่าย

8. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2564								
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				
	ยอด		ยอด		ยอด		ยอด		สุทธิ
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	
ที่ดิน	1,219	-	-	1,219	-	-	-	-	1,219
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	3,726	136	1	3,861	2,449	191	1	2,639	1,222
เครื่องจักรและอุปกรณ์	6,684	225	520	6,389	5,687	230	519	5,398	991
สินทรัพย์ระหว่างทำ	159	291	361	89	-	-	-	-	89
รวม	11,788	652	882	11,558	8,136	421	520	8,037	3,521

หน่วย : ล้านบาท

	2563								
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				
	ยอด		ยอด		ยอด		ยอด		สุทธิ
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	
ที่ดิน	1,219	-	-	1,219	-	-	-	-	1,219
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	3,724	2	-	3,726	2,265	184	-	2,449	1,277
เครื่องจักรและอุปกรณ์	6,664	54	34	6,684	5,463	241	17	5,687	997
สินทรัพย์ระหว่างทำ	32	171	44	159	-	-	-	-	159
รวม	11,639	227	78	11,788	7,728	425	17	8,136	3,652

ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2564 และ 2563 มีจำนวน 421 ล้านบาท และ 425 ล้านบาท ซึ่งแสดงรวมในต้นทุนขาย จำนวน 282 ล้านบาท และ 282 ล้านบาท และแสดงในค่าใช้จ่ายในการบริหาร จำนวน 139 ล้านบาท และ 143 ล้านบาท ตามลำดับ

๒.

9. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

		2564								
		ราคาทุน			ค่าเสื่อมราคาสะสม					
		ยอด		ยอด	ยอด		ยอด			
		ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	สุทธิ
โปรแกรมคอมพิวเตอร์										
และระบบงาน		255	8	-	263	229	11	-	240	23
รวม		255	8	-	263	229	11	-	240	23

หน่วย : ล้านบาท

		2563								
		ราคาทุน			ค่าเสื่อมราคาสะสม					
		ยอด		ยอด	ยอด		ยอด			
		ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	สุทธิ
โปรแกรมคอมพิวเตอร์										
และระบบงาน		258	-	3	255	220	12	3	229	26
รวม		258	-	3	255	220	12	3	229	26

ค่าตัดจำหน่ายประจำปี 2564 และ 2563 มีจำนวน 11 ล้านบาท และ 12 ล้านบาท ซึ่งแสดงรวมในต้นทุนขายจำนวน 5 ล้านบาท และ 6 ล้านบาท ตามลำดับ และแสดงในค่าใช้จ่ายในการบริหาร จำนวน 6 ล้านบาท

10. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2564	2563
ที่ดินไม่ใช่ประโยชน์	14	14
อื่น ๆ	3	4
รวม	17	18

๒.

11. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
เจ้าหนี้การค้า	42	21
เจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น		
เจ้าหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	31	59
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	116	92
อื่น ๆ	1	1
รวม	<u>190</u>	<u>173</u>

12. หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน

หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 ประกอบด้วย หนี้สินตามโครงการบำเหน็จบำนาญ 1,659 ล้านบาท และโครงการรักษาพยาบาลหลังออกจากการงาน 1,924 ล้านบาท โดยการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 1 มกราคม	3,782	2,682
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	52	60
ต้นทุนดอกเบี้ย	35	35
ผลประโยชน์ที่จ่ายและโอนระหว่างปี	(326)	(279)
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	40	1,284
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม	<u>3,583</u>	<u>3,782</u>

ข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

	2564	2563
อัตราคิดลด (เฉลี่ย)	0.94% - 4.99% (4.05%)	1.14% - 5.04% (3.87%)
อัตราขึ้นเงินเดือนเฉลี่ย	6.00%	6.00%
อัตราแนวโน้มต้นทุนการรักษาพยาบาล	8.00%	8.00%
อายุขัย	ตารางมรณะของประเทศไทย พ.ศ. 2560	ตารางมรณะของประเทศไทย พ.ศ. 2560

12. หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน (ต่อ)

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
อัตราคิดลด		
อัตราเพิ่มขึ้น 1%	(330)	(355)
อัตราลดลง 1%	391	418

การวิเคราะห์การครบกำหนดของการจ่ายชำระผลประโยชน์ที่คำนวณจากภาระผูกพันตามโครงการ ผลประโยชน์ซึ่งคาดว่าจะจ่ายชำระในอนาคตก่อนการคิดลด

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
ส่วนที่คาดว่าจะจ่ายชำระภายใน 1 ปี	242	242
ส่วนที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกิน 1 ปี ถึง 5 ปี	1,088	1,072
ส่วนที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกิน 5 ปี ถึง 10 ปี	1,446	1,422

13. เงินสำรองทั่วไป

เงินสำรองทั่วไปเป็นเงินสำรองที่จัดสรรจากกำไรสุทธิงวดก่อนเพื่อรองรับผลขาดทุน และเพื่อวัตถุประสงค์อื่น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสายออกบัตรธนาคาร เป็นไปตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารจัดการธนบัตร พ.ศ. 2552 (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 พ.ศ. 2555) ข้อ 6.13.2 ทั้งนี้ คณะกรรมการสายออกบัตรธนาคาร ในการประชุมครั้งที่ 4/2560 วันที่ 19 เมษายน 2560 เห็นชอบให้กิจการธนบัตรกันเงินสำรองจากกำไรในแต่ละปีเพื่อสะสมเงินสำรองทั่วไปรวมให้ได้เท่ากับร้อยละ 10 ของทุนเพื่อการจัดตั้งกิจการธนบัตร รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงเงินสำรองทั่วไป ปรากฏในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

14. รายได้จากการขาย ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
การจำหน่ายธนบัตร	3,273	3,341
เรียกเก็บชดเชยขาดทุนจากการประมาณการ		
ตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	40	1,284
รวม	<u>3,313</u>	<u>4,625</u>

21.

15. ต้นทุนขาย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
สินค้าสำเร็จรูปคงเหลือต้นงวด	1,437	1,402
บวก สินค้าสำเร็จรูปผลิตเสร็จระหว่างงวด	1,893	2,062
สินค้าสำเร็จรูปมีไว้เพื่อขาย	3,330	3,464
หัก สินค้าสำเร็จรูปคงเหลือปลายงวด	(1,383)	(1,437)
ต้นทุนขาย	<u>1,947</u>	<u>2,027</u>

16. รายได้อื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	4	1
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	44	82
อื่น ๆ	12	14
รวม	<u>60</u>	<u>97</u>

17. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน	574	607
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์	41	55
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	145	149
อื่น ๆ	275	265
รวม	<u>1,035</u>	<u>1,076</u>

18. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

ค่าใช้จ่ายจำแนกตามลักษณะที่สำคัญ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2564	2563
การเปลี่ยนแปลงของสินค้าสำเร็จรูปและงานระหว่างทำ	122	13
วัตถุดิบและวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	712	922
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	1,132	1,239
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	432	437
ค่าบริการรักษาความปลอดภัย	136	133
รวม	<u>2,534</u>	<u>2,744</u>

19. ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น คำนวณจากสินทรัพย์ทางการเงินโดยนำไปปรับลดมูลค่าของสินทรัพย์ทางการเงินนั้น และรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในงบกำไรขาดทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เป็นจำนวนเงินที่ไม่มีสาระสำคัญ

20. การบริหารความเสี่ยง

กิจการธนบัตรได้บริหารความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านเครดิต กิจการธนบัตรมีพันธกิจในการผลิตธนบัตรตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 1 โดยเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการผลิตธนบัตรทั้งหมดจากทุนสำรองเงินตราตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งทุนสำรองเงินตรามีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำ

2. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง กิจการธนบัตรบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องโดยการดำรงสินทรัพย์ทางการเงินที่มีสภาพคล่องสูงให้เพียงพอกับภาระผูกพันที่เกี่ยวข้องกับหนี้สินทางการเงินซึ่งจะต้องจ่ายชำระด้วยเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่น

3. ความเสี่ยงด้านตลาด กิจการธนบัตรมีเงินฝากธนาคารเพื่อใช้ในการหมุนเวียนเท่านั้น และไม่มีเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนอื่นจึงไม่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อผลการดำเนินงานจากความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ยและราคาหลักทรัพย์ กิจการธนบัตรเชื่อว่าความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยในตลาดในอนาคตจะไม่ส่งผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการธนบัตร จึงมิได้ใช้ตราสารอนุพันธ์ทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว สำหรับในส่วน of ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน กิจการธนบัตรพิจารณาใช้เครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้ความเสี่ยงอยู่ภายในกรอบที่กำหนดไว้

4. ความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ กิจการธนบัตรได้บริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management) โดยได้จัดทำนโยบายการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจเพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังได้จัดให้มีการทดสอบแผนฉุกเฉินประจำปีที่ครอบคลุมแผนฉุกเฉินกรณีระบบงานสำคัญหยุดชะงักและการอพยพพนักงานไปยังศูนย์ปฏิบัติงานสำรองกรณีเกิดเหตุในเวลาทำการ แผนการอพยพหนีไฟและระงับอัคคีภัย แผนฉุกเฉินรองรับเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงและปิดล้อม และการทดสอบการสื่อสารในสถานการณ์ฉุกเฉิน (Call Tree) เพื่อให้มั่นใจได้ว่า กิจการธนบัตรมีความพร้อมในการตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและสามารถดำเนินธุรกิจของ กิจการธนบัตรได้อย่างต่อเนื่องเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือวิกฤตการณ์ นอกจากนี้ยังได้ประเมินความเสี่ยงและการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self-Assessment - CSA) โดยได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อบ่งชี้และประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานและแผนงานของส่วนงาน และวิเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๒.

21. การจัดประเภทรายการใหม่

กิจการธนบัตรได้จัดประเภทรายการบัญชีในงบแสดงฐานะการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการแสดงรายการในงวดปัจจุบัน

22. การอนุมัติงบการเงิน

คณะกรรมการ ธปท. อนุมัติให้ออกงบการเงินนี้ เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2565
